Беш йилликни муддатидан илгари бажарайлик!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 82 (5175).

25 АПРЕЛЬ ПАЙШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

Пойтахт областининг «Қорасув» совхози меҳнаткашлари эл дастурхонини тўкин-сочин қилиш, уларни сабзавот маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш учун барча куч, имкониятни ишга солмоқдалар. Шу кунларда совхоз далаларида иш қизғин.

Абдураҳим Шерматов бошлиқ бригада аъзолари сабзи кавлашни бошлаб юбордилар. Сабзавоткорлар республикамиз олтин тўйи муносабати билан зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилиб, ҳозир шунга яраша меҳнат қилишяпти. Бу йил бригада аъзолари пойтахтликлар дастурхонига минг тонна, карам, картошка, сабзи, пиёз, редиска ва бошқа сабзавотлар етказиб берадилар.

Суратда: бригадир А. Шерматов (чапда) ҳамда иккинчи бўлим бошқарувчиси Т. Холтоев ўртоқлар жўнатишга ҳозирлаб қўйилган сабзини кўздан кечиришмоқда.

К. Розиқов фотоси, ЎзТАГ.

МАҲАЛЛИЙ САНОАТЧИЛАР ЮТУҒИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йил-лик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизғин авж олдирган Тошкент область ижроия комитетига қарашли маҳаллий саноат корхоналари коллективлари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи квартали топшириқларини муддатидан илгари ортиғи билан адо этган эдилар.

Дастлабки муваффақиятлардан руҳланган маҳаллий саноатчилар мавжуд имкониятларни ҳисобга олиб апрель ойининг бошида меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни биринчи Май шарафига байрам меҳнат вахтаси эълон қилган эдилар. Улар ички имконият ва резервлардан тўла фойдаланиб юқори унумдорликка эришдилар ва белгиловчи йилнинг тўрт ойлик топшириқларини муддатидан илгари 23 апрелда ортиғи билан бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Айни кунларда улар биринчи май байрамигача пойтахт аҳолисига плandан ташқари 390 минг сўмлик турли хил халқ истеъмоли товарлари етказиб бериш учун иш суръатини янада жадаллаштирмоқдалар.

К. РОГАЧЕВ.

КАРАМ УЗИШ БОШЛАНДИ

Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг сабзавоткорлари эртаги карам парваришини намунали ўтказиб, кеча шаҳар дўконларига карам жўната бошладилар. 2-бўлимнинг Маҳмуд Мирзаев бошлиқ бригадаси аъзолари совхозда биринчи бўлиб, 5 тонна карам жўнатди.

Совхозда жуда катта майдонларда хилма-хил сабзавот етиштирилмоқда. Сабзавоткорлар дала ишларини пухта уюштириб, эртаги сабзавот экинларининг тез ва яхши ўсишини таъминлаяптилар, мўл ҳосил олиш учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Ҳозир совхознинг барча бўлимларида «Дербент» навли карамни тайёрлаш пунктларига жўнатиш қизғин бошлаб юборилди. Бошқа хил сабзавот экинларини парвариш қилиш ҳам намунали олиб борилмоқда.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли Янгийўл ун комбинати квартал планини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари 1400 тоннага яқин маҳсулот ишлаб чиқарди. Маҳсулот реализация қилиш плани 1 миллион 853 минг ўрнига 2 миллион 103 минг сўм бажарилди.

Комбинатнинг бу ютуғида Юнус Магаметов, Абдулла Хайруллаев бошчилик қилаётган бригада азаматларининг ҳиссаси катта бўлди.

ИШ СУРЪАТИ ВА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДАГИ «ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» КОЛХОЗИ САБЗАВОТКОРЛАРИНИНГ ЭРТАГИ САБЗАВОТ ЭКИШ ВА ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА ПАРВАРИШ ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН

ТАДБИРЛАРИ

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг сабзавоткор ва боғбонлари 1974 йил план топшириқларини тўла ва ошириб бажариш тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлашда белгиловчи аҳамиятга эга эканлигини, бу йилги план топшириқлари тиғиз ва масъулиятлилигини тушуниб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейини меҳнатда катта ютуқлар билан кутиб олиш мақсадида, апрель ойи охири ва май ойи биринчи ярми давомида деҳқончиликда ишлар кўлами ғоят кенгайишини, бу давр пилла қурти боқиш вақтига тўғри келишини, колхозчиларнинг кўп қисми шу иш билан банд бўлишини ҳисобга олиб, 15 апрелдан 31 майга қадар — 45 кун ичида бажариш кўзда тутилган ишларни 30 кун ичида, яъни 15 майга қадар бажариш тадбирларини белгилаб чиқдилар.

Колхозимизда 1144 гектар ерда турли хил сабзавот ва 170 гектар ерда картошка етиштирилмоқда. Бу йил 28 минг тонна сабзавот, 3 минг тонна картошка, 3660 тонна мева, 467 тонна узум, 640 тонна дон, 2200 тонна сут, 270 тонна гўшт, 400 минг дона тухум ва 30 тонна пилла тайёрлашимиз зарур.

Бу мажбуриятларни муддатидан илгари муваффақиятли бажариш учун ишга ижобий ёндошиш, ҳар бир ходимнинг ташаббусини ошириш ва кенг қўллаб-қувватлаш, илғор агротехника усулларини жорий қилиш, техника воситаларидан унумли фойдаланиш, ички резервларни тўлиқ ишга солиш талаб қилинади. Агар биз эртага бугунгидан яхшироқ ишласак, экинларни парвариш қилишни уюшқоқлик билан ўтказсак, деҳқончиликдаги мавсумий ишларни ўз муддатида сифатли бажарсак, бу мажбуриятлар албатта ошириб бажарилади.

«Ер халқнинг бебаҳо бойлигидир. Биз эса шу бойликни авайлаб асрашимиз, унинг ҳосилдорлигини оширишимиз, ҳар гектар ердан тобора кўпроқ самара олишимиз лозим», — деб кўрсатиб ўтган эди ўртоқ Л. И. Брежнев қўриқ ерлар ўзлаштирила бошлаганлигининг 20 йиллигига бағишлаб Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида. Ўртоқ Л. И. Брежнев партия аграр сиёсатининг муҳим йўналишлари тўғрисида гапириб, хўжаликларнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш, хўжаликлардаги мавжуд техника воситалари ва ишчи кучидан тўлиқроқ ва самаралироқ фойдаланишнинг зарурлигини алоҳида уқтириб кўрсатди.

Биз «Қизил Ўзбекистон» колхозининг сабзавоткор, боғбон ва барча деҳқонлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг чуқур мазмунли нутқида кўрсатилган йўл-йўриқларга жавобан, беш йилликнинг тўртинчи йили план топшириқларини муддатидан илгари ошириб бажариш учун барча тадбирларни амалга оширамиз.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти бригада бошлиқлари ва мутахассислар билан биргаликда эртаги сабзавот экиш ва уларни парвариш қилишни қисқа муддатларда намунали ўтказиш учун бажариладиган иш ҳажмини ва талаб қилинадиган ишчи кучини ҳар бир экин тури бўйича ҳисоблаб чиқдилар. Жумладан, колхозда 210 гектар ерга карам кўчати фақат механизмлар билан экилди. 300 гектар ерга помидор кўчати ҳам яқин кунлар ичида кўчат ўтқазадиган машиналар билан экиб туғалланади. Агар бу экинларни қўлда кўчат қилинадиган бўлса, 1 гектар ерга 40 иш куни сарф бўлар эди. Кўчатлар машиналар билан экилгани учун ҳар гектар ерга 10 иш куни сарф бўлди. Бундан ташқари, сабзавот кўчатлари машиналар билан экилгани учун уларни парвариш қилиш учун ва бу ишни қулай агротехника муддатларида битказиш учун кенг имконият туғилади.

300 гектар ердаги помидор кўчатини машиналар билан экиш туфайли 1000 дан ортиқ иш куни тежаб қолинади.

Биз сабзавот экинларини парвариш қилишда 45 кунга мўлжалланган ишни 30 кунда бажариш учун бу ишни ҳар бир экин тури бўйича қуйидагича ҳисоблаб чиқдик. Масалан, 210 гектар ерда карам етиштириш учун колхозда 115 ишчи кучи бириктилган. Бу экинларни тезкорлик билан парвариш қилиш учун 162 ишчи кучи талаб қилинади. 300 гектар ердаги помидор етиштириш учун 230 ишчи кучи бириктилган бўлиб, агар биз бу соҳадаги ишни 45 кун ўрнига 30 кунда бажаришни мўлжалласак, 325 ишчи кучи зарур бўлади.

Худди шунингдек, 313 гектар ерда пиёз, 125 гектар ерда бодринг, 170 гектар ерда картошка ва 196 гектар ерда сабзи, ош лавлаги ва бошқа хил сабзавотлар етиштирилмоқда. Пиёз ва бодирингни парвариш қилиш учун қўшимча равишда 68 ишчи кучи, картошка учун қўшимча 21 ишчи кучи ва қолган бошқа сабзавот экинларини парвариш қилиш учун 97 ишчи кучи қўшимча жалб қилиниши зарур. Шундай қилиб, колхоз бўйича барча хил сабзавот экинларини парвариш қилиш учун 1590 ишчи кучи сафарбар қилиниши даркор. Ҳолбуки, колхоздаги сабзавотчилик ва картошка етиштирувчи бригадаларга бириктилган ишчи кучи 1130 кишидан ошмайди. Шунинг учун апрель ойи ва майнинг ярмига қадар бу ишга қўшимча равишда яна 460 киши сафарбар қилиниши лозим.

Биз колхоздаги барча бригадаларда сабзавоткорларнинг унумли меҳнат қилиши учун барча шарт-шароитларни яратиб бериш билан бирга, колхоз территориясида яшаб турувчи аҳолидан 360 кишини сабзавот парваришига сафарбар қиламиз. Яна 100 кишини эса колхознинг бошқа тармоқларида ишловчи кишилар ҳисобидан тўлдирамиз. Кўп қўл меҳнати талаб қиладиган ишларни механизмлар воситасида бажаришни таъмин этамиз.

Бригадалараро социалистик мусобақани кенг авж олдирамиз. Мусобақа якунларини ҳар беш кунда якунлаб, илғорларни рағбатлантириб борамиз. Сабзавот етиштиришдаги фан ютуқлари ва илғор тажрибани кенг қўллаанамиз. Гербицид ва бошқа химикатлардан яхшироқ фойдаланамиз. Шу йўл билан далачиликда 31 майга қадар бажариладиган ишларни 15 майга қадар сифатли бажарамиз. Шу муддат ичида 1314 гектар ердаги сабзавот ва картошкага икки марта ишлов берамиз. Пилла қурти боқиш учун барча колхозчилар сафарбар қилинадиган даврда ҳам сабзавот ва картошканинг яхши ўсишини таъмин этамиз.

Бу йил биз, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун алоҳида йил: жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг тузилганига 50 йил тўлади. Ана шу шонли юбилейни меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олиш учун биз бугунгидан эртага яхшироқ ва унумлироқ меҳнат қилишга ҳаракат қиламиз.

Маълумки, қишлоқ хўжалик ишлари мавсумий ишдир. Бунда ҳар бир ишни ўз муддатида бажариш талаб қилинади. Агар экин парвариши ўз муддатида ўтказилмаса, уни кейинчалик ўрнига келтириш қийин бўлади. Шунинг учун ҳам биз дала ишлари тиғиз ва долзарб келган шу кунларда иш куни ва иш соати билан ҳисоблашмай меҳнат қиламиз.

БУ ТАДБИРЛАР КОЛХОЗНИНГ БАРЧА БРИГАДАЛАРИДА МУҲОКАМА ҚИЛИНИБ, БИР ОВОЗДАН ҚАБУЛ ЭТИЛГАН.

ЛЕНИНЧА МИЛЛИЙ СИЁСАТГА БАҒИШЛАНАДИ

24 апрель куни Тошкентда лекторларнинг республика семинар-кенгаши очилди. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети томонидан чақирилган бу семинар-кенгаш «КПСС ленинча миллий сиёсат тантанаси» шиори остида ўтмоқда. Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган семинарда партия ва комсомол комитетларининг, касаба союз Советларининг, Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий Округи сиёсий бошқармасининг ва «Билим» жамияти ташкилотларининг лекторлари, қардош республикалардан келган меҳмонлар иштирок этмоқда.

Биринчи машғулотда КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг лектори, фалсафа фанлари кандидати М. Х. Холмуҳамедов «ҳозирги замон шароитида миллий муносабатлар ва интернационал тарбиянинг баъзи масалалари» мавзуида доклад қилди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари уч кун мобайнида КПСС миллий сиёсатининг муҳим қоидаларини очиб берувчи, бу сиёсатнинг Ўзбекистонда ва Урта Осиёдаги бошқа республикаларда тантана қилганлигини кўрсатувчи доклад ва ахборотларни тинглайдилар. Семинар программасига киритилган бир қанча докладларда Совет Ўзбекистонини ҳар томонлама ривожлантириш соҳасида улуғ рус халқи ва ССР Иттифоқидаги бошқа халқларнинг роли, тараққий этган социализм шароитида қардош республикаларнинг иқтисодий ва маданий ҳамкорлиги ҳамда ўзаро ёрдами ёритиб берилади.

(ЎзТАГ).

ВЛКСМНИНГ XVII СЪЕЗДИДА

23 апрелда танаффусдан кейин ВЛКСМ Марказий Комитети ревизия комиссиясининг раиси Б. Н. Рогатин комиссия номидан ҳисобот доклади қилди.

Сўнгра ВЛКСМ Марказий Комитетининг ва Марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини муҳокама қилиш бошланди.

ВЛКСМ Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. Н. Шадринга сўз берилади.

Биз, съезд делегатлари, деди у, КПСС Марказий Комитетининг табрикномасини, партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг ёрқин, илҳомбахш нутқини зўр завқ-шавқ ва масъулият туйғуси билан комсомол фаолиятининг жанговар программаси деб қабул қиламиз.

Нотиқ пойтахт комсомоллари ва ёшларининг ажойиб ишлари тўғрисида гапириб, улар ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини оширишнинг янги-янги резервларини қидириб топиб, ишга солишга интилаётганликларини таъкидлаб ўтди. Кўпгина ёш москваликлар меҳнатда қаҳрамонлик, граждан етуклиги, юксак аҳлоқ-одоб намуналарини кўрсатмоқдалар. Главмосстрой биринчи уйсозлик комбинатининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Копелев бошчилигидаги комплекс бригадаси аъзолари шулар жумласига киради. Ёш бинокорлар рекорд меҳнат унумдорлигига эришиб, белгиланган нормаларни икки баравар ошириб бажара бошладилар ва рекордни ҳар кунги нормага айлантирдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг В. Копелев бригадасига йўллаган табрикномасидаги самимий сўзлар ёшларни янги зафарларга руҳлантирмоқда. Комсомол ёшлардан иборат олти минг бригада, ўн мингларча ёш ишчилар энг юксак меҳнат унумдорлиги учун, иқтисод ва тежамкорлик, маҳсулотнинг юксак сифати учун кураш методларини эгаллаб олдилар.

Украина комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Н. Гиренко сўз олади. Бизнинг съездимиз муҳим воқеа — комсомолга В. И. Ленин номи берилганлигининг 50 йиллиги арафасида ўтмоқда ва моҳият эътибори билан абадий барҳаёт Ленин васиятларини амалга ошириш соҳасида қилинган ишлар тўғрисидаги ҳисобот бўлмоқда, деди у. Мамлакатимизнинг барча йигит ва қизлари сингари Совет Украинасининг ёшлари ҳам партиянинг ички ва ташқи сиёсатини, Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Сиёсий Бюросининг ва шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Брежневнинг тинимсиз фаолиятини қизғин маъқуллайдилар ҳамда қўллаб-қувватлайдилар.

Бу йил комсомол ёшлигининг куйчиси — Николай Островский туғилган кунга 70 йил тўлади, деди у. Ўша замондан ҳозирги пайтгача орадан неча ўн йиллар ўтган бўлса ҳам, аммо Корчагинга хос жўшқинлик руҳи, буюк мақсад йўлида жасорат кўрсатиш иштиёқи абадий жўшиб турибди. Ҳозирги замон ёшлари партиянинг муҳим топшириғини бажо келтириб, жуда катта темирйўл — Байкал—Амур магистралини қуриш учун ғайрат-шижоат билан кураш олиб бормоқда. А. Н. Гиренко Н. Островский туғилганининг 70 йиллиги куни — 29 сентябрда Байкал—Амур магистрали фондига ёшларнинг Бутуниттифоқ шанбалигини ўтказишни таклиф қилди.

Ленин номли Магнитагорск металлургия комбинати пўлат эритувчининг ёрдамчиси А. И. Богатов ёш ураллликларнинг зарбдор меҳнати тўғрисида, улар ўзларининг ишчи деган унвони билан нақадар фахрланаётганликлари ҳақида гапириб берди.

Ишчилар авлодларининг ҳамдўстлиги Урал пўлатидек мустаҳкам, деди ишчи. Бу ҳамдўстлик меҳнат маромини тинимсиз кучайтиришда металлургларга ёрдам бермоқда.

Комсомолнинг съезди зўр сиёсий ва меҳнат жўшқинлиги вазиятида ўтмоқда, деди ВЛКСМ Ленинград область комитетининг биринчи секретари Д. Н. Филиппов. Бизнинг ҳамма ютуқларимиз — амалдаги ленинизмнинг ўзидир, ташқи ва ички сиёсат соҳасидаги партия бош йўли тўғрилигининг ишончли далилидир. Ёш ленинградликлар бизга мамлакатимизнинг осмони мусаффолиги учун, коммунизм бинокори бўлиш бахтига мушарраф этганликлари учун КПСС Марказий Комитетига ва шахсан ўртоқ Леонид Ильич Брежневга беҳад фарзандлик миннатдорчилигини изҳор этишни топширдилар.

Тўққизинчи беш йиллик йиллари, деди сўзини давом эттириб нотиқ, миллион-миллион совет йигит ва қизлари учун меҳнатда чиниқишнинг, сиёсий етуклик ва ватанпарварликнинг ажойиб мактаби бўлиб қолди. ВЛКСМ Марказий Комитетининг ҳисобот доклади ҳам шундан далолат беради. Ленинград комсомол ташкилотининг вакили ВЛКСМ Марказий Комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини маъқулланишини таклиф қилди.

Нотиқ комсомоллар билан ёшларнинг халқ хўжалиги тараққиётини таъминлайдиган янги техникани, янги технология жараёнларини яратишдаги иштироки тўғрисида гапирди. У К-701 маркали 300 от кучига эга бўлган янги тракторни яратиш ва ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган масалаларга алоҳида эътиборни қаратди.

ВЛКСМ XVII съездини чет эллик меҳмонлар самимий табриклайдилар. Жаҳон Демократик Ёшлар Федерациясининг президенти Пьетро Лапичирелла съездга Жаҳон Демократик Ёшлар Федерациясининг эмблемасини топширди. Хо Ши Мин меҳнаткаш ёшлар иттифоқи Марказий Комитетининг биринчи секретари Ву Куанг (ВДР) Совет комсомолларига Қизил байроқ тақдим этди. Бу байроққа «Вьетнам билан Совет Иттифоқи ёшларининг қардошларча дўстлиги мустаҳкам ва бузилмас дўстлик бўлиб қолаберсин!» деган сўзлар ёзилган. Димитровчи коммунистик ёшлар союзи аъзолари номидан Союз Марказий Комитетининг биринчи секретари Енчо Москов (БХР) болгар халқининг доҳийси Георгий Димитровнинг портретини тортиқ қилди.

Мажлис аҳли Чили коммунистик ёшлари Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси Антонио Фернандеснинг нутқини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Чили ёшларининг вакиллари Чили ватанпарварларининг «Бирлашган халқни енгиб бўлмайди» деган гимнини завқ-шавқ билан ижро этдилар, бу гимн Сантъягодаги президент саройида бўлган жангнинг сўнгги дақиқаларида янграган эди. Съезд делегатлари ва меҳмонлари Чили ватанпарварлари билан жўшқин бирдамлик изҳор этдилар.

Съезд Чили ватанпарварларини қўллаб-қувватловчи баёнотни қабул қилди. Биз, дейилади шу ҳужжатда, шафқатсиз террор ва жабр-зулм шароитида фашистлар диктатурасига қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётган Чилининг ёш ватанпарварларини ишонтириб айтамизки, Ленин комсомоли, барча Совет ёшлари сизларнинг озодлик, демократия учун, халқнинг ва ёшларнинг яхши келажаги учун олиб бораётган фидокорона курашингизда ҳамиша сизлар билан бирга бўладилар!

Шундан кейин мандат комиссиясининг раиси Б. Н. Пастухов комиссия номидан доклад қилди.

Шу билан мажлис ёпилади.

Съезд 24 апрелда ўз ишини давом эттирди.

* * *

ВЛКСМ XVII съезди 24 апрелда Кремлдаги Съездлар саройида ўз ишини давом эттирди. Делегатлар ВЛКСМ Марказий Комитети номидан комсомол Марказий Комитети биринчи секретари Е. М. Тяжельниковнинг қилган ҳисобот докладини ва ВЛКСМ Марказий Ревизия комиссияси ҳисоботини муҳокама қилдилар.

Совет ёшларининг намояндалари аввало жонажон Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига меҳр-муҳаббат сўзлари билан мурожаат қилмоқдалар. Съезд делегатлари, барча ёшлар, совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ёрқин, сермазмун нутқини ғоят баланд руҳ билан кутиб олдилар. Бу нутқда комсомолнинг ҳозирги даврдаги фаолияти ҳар томонлама анализ қилиб берилган, унинг биринчи навбатдаги ва келгусидаги вазифалари белгиланган.

24 апрелда жаҳондаги барча демократик ва прогрессив ёшлар халқаро бирдамлик кунини нишонладилар. Нотиқлар съезд минбарида туриб айтдиларки, Коммунистик партия марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми руҳида тарбиялаётган ленинчи комсомол ёшларининг бирдамлик ҳаракатида ҳамиша биринчи сафларда бўлиб келди ва бундан кейин ҳам биринчи сафларда бораверади.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

МУНОСИБ НОМЗОДЛАР

СИРДАРЁ, 24 апрель. (ЎзТАГ). Бугун Сирдарё районидаги «Малиқ» совхози ишчилари, мутахассислари, муаллимлари ва врачларидан 300 дан ошиқ киши маданият уйида сайлов олди йиғилишига тўпланди. Хўжалик директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати М. Е. Красильников минбарга чиқади.

Сайлов олди кампанияси,— деди у,— КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати, партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги нутқи туфайли сиёсий активлик юксалган ва меҳнат ғайрати жўш урган бир вазиятда ўтмоқда. Совхозимиз коллективи номидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Шароф Рашидович Рашидовни Гулистон сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф қиламан.

Совхоз иккинчи бўлимининг бошқарувчиси П. Багиров шу таклифни маъқуллагач, пахтачилик звеносининг раҳбари Тўхтахон Бозоровна Қирғизбоевани СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф қилди.

Биринчи бўлимнинг бошқарувчиси Т. Қўзибоев, сут соғувчи З. Набибиллина, звено бошлиғи Т. Бобоев совхознинг бош инженери К. Нуралиев ва бошқалар кўрсатилган номзодларни қизғин қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш **Шароф Рашидович Рашидов** билан **Тўхтахон Бозоровна Қирғизбоевани** 619-Гулистон сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ советининг депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор чиқарди.

* * *

ЧИНОЗ. «Чиноз» наслчилик совхоз—техникумида Янгийўл сайлов округидан олий совет депутатлигига номзод кўрсатишга бағишланган сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бригадир И. Дадановга сўз берилади.

— Халқ бахт-саодати тўғрисида, ҳар бир республиканинг, шу жумладан Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун, деди у, Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига чин қалбдан миннатдорчилик билдиргим келади.

Мен хўжалигимиз барча меҳнатчиларининг хоҳиш-истакларини ифодалаб, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Мирзамахмуд Мирзарахмонович Мусахоновни СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф қиламан.

Йиғилишда сут соғувчи К. Галкович, сувчи И. Дусанов, тракторчи С. Гулметов, бригадир Б. Абдуханова, қишлоқ хўжалик техникумининг студенти К. Омонов, наслчилик совхоз-техникумининг директори Н. Гусаков ва Чиноз район партия комитетининг биринчи секретари К. Мамедов сўзга чиқиб, бу номзодни қизғин қувватладилар.

Йиғилиш қатнашчилари **Мирзамаҳмуд Мирзараҳмонович Мусахоновни** 628-Янгийўл сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ совет депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилдилар.

* * *

24 апрелда икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, бронетанк қўшинлари маршали П. С. Рибалко номли Тошкент Олий танк командирлари мактабида СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Мактаб бошлиғи, танк қўшинлари генерал-майори А. Ф. Шамрай минбарга чиқади.

— Совет Армияси халқ билан бирга,— деди у.— СССР Қуролли кучларининг солдатлари ва офицерлари барча совет кишилари сингари Ленин партиясининг режаларини амалга оширишга, мамлакатнинг тинч ҳаёти билан меҳнатини сақлаш ва ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлаганлар. Ҳарбий хизматчилар барча совет халқи билан бирга давлат ҳокимияти Олий органини шакллантиришда, давлатни бошқаришда қатнашмоқдалар. Бу эса совет демократиясининг ёрқин ифодаларидан биридир. Сўнгра генерал-майор А. Ф. Шамрай бундай деди:

— Мактабимиз курсантлари ва офицерлари барча коллективи номидан Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий Округи қўшинларининг қўмондони, генерал-полковник Степан Ефимович Белоножкони Чирчиқ сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф қиламан.

Курсант Н. А. Карасев, кафедра бошлиғи полковник Ф. А. Шульгин, механик ҳайдовчи прапоршчик В. С. Платонов, рота комсомол ташкилотининг секретари катта сержант В. В. Севенюк, курсант З. А. Иванов, монтажчи мастер оддий аскар В. Н. Сазонов, марксизм-ленинизм кафедрасининг муаллими Р. И. Соколов С. Е. Белоножко номзодини қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш **Степан Ефимович Белоножкони** 627-Чирчиқ сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишга бир овоздан қарор чиқарди.

(ЎзТАГ).

«ИШЧИ ВА ДЕҲҚОНЛАРНИНГ КУПЧИЛИГИ УЗЛАРИНИНГ СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИ — МЕҲНАТКАШЛАР ҲОКИМИЯТИНИ ҲИМОЯ ҚИЛАЕТГАНЛИКЛАРИНИ БИЛГАН, ҲИС ЭТГАН ВА КУРГАН, УЗЛАРИ ҲИМОЯ ҚИЛАЁТГАН ИШНИНГ ҒАЛАБАСИ УЛАРГА ВА УЛАРНИНГ БОЛАЛАРИГА МАДАНИЯТНИНГ БУТУН САМАРАЛАРИДАН, ИНСОН МЕҲНАТИНИНГ БУТУН САМАРАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИЯТИНИ ТАЪМИНЛАШИНИ БИЛГАН ХАЛҚНИ ҲЕЧ ҚАЧОН ЕНГИБ БУЛМАЙДИ».

В. И. ЛЕНИН.

В. И. ЛЕНИН ВА ТУРКИСТОНДА ҚИЗИЛ АРМИЯ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев она-Ватанимиз барча халқларининг қаҳрамонона тарихига қуйидагича баҳо берди:

«Ишчилар синфи революция туфайли вужудга келган пролетар бирдамлигининг улуғ кучини бирлашган контрреволюцияга қарши қўйди. Мамлакатнинг марказий районларида, Украина ва Волгабўйи даштларида, Дон ва Кубанда, Оқ денгиз бўйларида ва Кавказ тоғларида, Ўрта Осиё чўлларида ва узоқ Амур бўйларида Ватанимиздаги барча халқларнинг фарзандлари Қизил Армиянинг ол байроқлари остида ёнма-ён туриб душман билан жанг қилдилар».

В. И. Ленин граждан урушининг биринчи куниданоқ РСФСР пролетариатининг Туркистон республикасига интернационал ёрдамини уюштирди. Бундай ёрдам В. И. Лениннинг «Олий Ҳарбий Советга» (1918 йил 21 август) ёзган хатида, «Туркистон Халқ Комиссарлари Советининг раисига телеграмма»сида (1918 йил 23 август) ёрқин кўринади.

Граждан урушининг оловли йиллари Россия пролетариатининг Туркистон меҳнаткаш халқларига кўрсатган ҳарбий-сиёсий ёрдами бу узоқ ўлкада социализм позициясини сақлаб қолиш ишида жуда катта роль ўйнади. Бу Марказий Россия Қизил Армиясининг Ўрта Осиёда Советлар ҳокимияти учун олиб борган курашида яққол кўзга ташланади. Коммунистик партия Қизил Армияни синфий, интернационализм, халқлар дўстлиги руҳида, ягона аҳил оила ҳиссиёти руҳида тарбиялагани учун ҳам у бепоён Ватанимизнинг қайси районида хавф вужудга келса, худди ўша ерда душманга қарши курашга отилиб чиққан эди.

В. И. Ленин **«Мен Қизил Армиянинг бажарган иши, унинг кураши ва ғалабасининг тарихи Шарқдаги барча халқлар учун ғоят катта, оламшумул аҳамиятга эга бўлади, деб ўйлайман»,** деган эди.

Кўп миллатли Советлар диёрида Улуғ Октябрь социалистик революцияси тарихий ғалабасини сақлаб қолиш, ишчи-деҳқон Қизил Армиясини тузиш ва мустаҳкамлаш, бу армиянинг ғоят тенги йўқ шон-шарафи доҳий фаолияти билан узвий боғлиқдир.

В. И. Ленин Социалистик Ватаннинг ҳимояси тўғрисидаги марксистик таълимотни ишлаб чиқди, уни ҳимоя қилиш ишчилар синфи ва меҳнаткаш омманинг муқаддас бурчи, жонажон иши эканини атрофлича исботлаб берди. У ҳар қандай революция ўзини ҳимоя қила олгандагина арзигулик революция бўла олади, деб таълим берди.

У 1918 йилнинг 15 (28) январида Қизил Армияни тузиш ҳақидаги Декретга имзо чекди. Эндигина туғилган ёш халқ армияси ўзининг қудратли кучини 1918 йилнинг 23 февралидаёқ Нарва бўйларидаги жангда кўрсата олди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси туфайли ҳокимиятдан ағдариб ташланган эксплуататор синфлар Туркистонда эски тузумни тиклашга, Совет ҳокимиятини бешигидаёқ ағдариб ташлашга тиш-тирноқлари билан курашиб, бу ерда оғир вазиятни келтириб чиқардилар.

Бундай вазиятни сергаклик билан кузатиб турган В. И. Ленин 1918 йилнинг 29 июлида халқаро капиталнинг Советлар ҳокимиятини бўғиб ташлаш учун Россия контрреволюцияси билан бирлашганини таъкидлаб, шундай деди:

«Кеча олинган хабарга қараганда, Ўрта Осиё шаҳарларининг бир қисмида қўзғолонлар бўлиб турибди, бу қўзғолонларда Ҳиндистонда ўрнашиб олган, Афғонистонни бутунлай ўзига бўйсундириб олган, ўз мустамлака мулкларини кенгайтириш учун ҳам, миллатларни бўғиш учун ҳам, шунингдек Совет Россиясига ҳужум қилиш учун ҳам аллақачон ўзларига таянч пункти тузиб олган инглизлар очиқдан-очиқ иштирок қилмоқдалар».

1918 йил ёзига келганда Совет Туркистони граждан урушининг фронтлар ҳалқаси ичида қолди. Бундай кескин шароитда Советлар республикасининг барча миллат ва элатларининг энг яхши ўғил ва қизлари ишчилар синфи ва унинг авангарди — Ленин партияси теварагига уюшиб, унинг раҳбарлигида ташқи ва ички контрреволюцияга қарши ҳаёт ва мамот учун курашга отилиб чиқдилар, барча имконият ва ресурсларни душман устидан ғалаба қозониш ишига сафарбар қилдилар.

Интервентларни, оқ гвардиячиларни тор-мор келтириш, партия, ишчилар синфи, халқ оммаси кучларини сафарбар этиш, мамлакатнинг барча ресурсларини сафарбар этиш мақсади билан 1918 йилнинг 30 ноябрида В. И. Ленин бошчилигида Ишчи ва Деҳқон Мудофааси Совети тузилган эди.

Қизил Армиянинг мақсади она-Ватанимизнинг барча халқлари билан узвий боғлиқ бўлганлиги учун ҳам у енгилмас армия эди.

Халқаро империализм ҳам, Туркистондаги эксплуатататор синфлар ҳам революцион кучлар бирлиги олдида ўз планларини амалга ошириш қийин эканлигини яхши англардилар. Эксплуататор синфлар, бойлар ва руҳонийлар, жадидлар, эски тузум амалдорлари, буржуа миллатчилари томонидан империалистик мамлакатлар паноҳида босмачилик ҳаракатини вужудга келтирдилар.

Ўрта Осиёда Совет ҳукуматини ағдариш, бу ердаги барча мусулмонларнинг диний белги асосида битта мусулмон халифалигига бирлаштиришга уриндилар, бу разил мақсад инглиз интервентларининг мақсади билан қўшилиб кетар эди. Бундай шароитда Қизил Армияни тузиш зарур эди.

Ана шундай армия чоризмнинг чекка ўлкаси Совет Туркистонида ҳам тузилди. 1918 йил 27 январь (9 февраль) Туркистон Халқ Комиссарлари Совети қарори билан Социалистик Қизил Армияни тузиш учун 1 миллион сўм ажратилди. 1918 йил 27 мартдаги Туркистон Совнаркоми буйруғи билан ўлкада Қизил Армия тузилганлиги маълум қилинди.

Тошкентдаги контрреволюцион исённи тор-мор қилишда иштирок қилган қизил партизанлардан бир группаси.

1918 йилнинг июлида В. И. Ленин Туркистон Совнаркоми раиси Ф. И. Колесов билан радио орқали қилган суҳбатида «Коммунистик революция тантанаси учун Туркистон Совети ҳокимиятини қатъий ва ғолибона курашга чақирди. 1918 йил 17 июнда Туркистон коммунистларининг биринчи съезди маҳаллий меҳнаткашларни Қизил Армия сафига жалб қилиш зарурлигини ўз резолюцисида кўрсатиб ўтди. Орадан кўп ўтмай 1918 йил июлида «Наша газета»да «Барча мусулмон меҳнаткашларига!» деган мурожаат эълон қилинди. Халқ Комиссарлари Совети раиси В. И. Ленин, Ҳарбий ва Денгиз ишлари бўйича Халқ Комиссарлиги, Миллий ишлар бўйича Халқ Комиссарлиги томонидан ёзилган бу ҳужжатда мусулмон меҳнаткашларини Қизил Армия сафига киришга чақирилган эди.

В. И. Ленин чақириғига мувофиқ Туркистоннинг кўп миллатли халқлари улуғ рус халқининг фарзандлари билан бир сафга тизилиб, жонажон Совет ҳокимияти учун жанг қилдилар. 1920 йил 10 май куни Меҳнат ва Мудофаа Совети раиси В. И. Ленин рус бўлмаган Сибирь, Туркистон гражданларини РСФСР гражданлари билан бир қоида бўйича Қизил Армия сафига чақириш ҳақидаги қарорга қўл қўйди. Мана шу ленинча қарорга биноан Совет Туркистони маҳаллий аҳолиси меҳнаткаш ишчи ва деҳқонлари Қизил Армия сафига оммавий равишда кира бошладилар. 1918 йил 1 майда Туркистон ишчи ва деҳқон Советлари V ўлка съездида ТАССР ҳарбий ишлар комиссарлиги тузилди. 1918 йил 13 июлда Туркреспубликани мудофаа қилиш штаби, шу йилнинг 19 июлида эса, ТАССРнинг ҳарбий-сиёсий штаби тузилиб, улар зиммасига Қизил Армия қисмларини тузиш, Туркистонда социалистик революция позициясини сақлаб қолиш ишига ишчи ва деҳқонларни сафарбар қилиш вазифалари юкланди.

Қизил Армияни тузишда Туркистон компартияси, Туркистон Миллий ишлар халқ комиссарлиги катта роль ўйнади. 1919 йил ёзига келиб Совет Туркистонида қизил аскарлар сони 35378 кишига етди.

Қизил Армия жасорати Фарғона водийсида босмачилик ҳаракатига қарши, Еттисув, Закаспий, Самарқанд, Сирдарё областларида оқ гвардиячиларга қарши жангларда ёрқин намоён бўлди. Совет Туркистонининг ишчилар синфи етакчилигидаги меҳнат аҳли 1919 йил январида қаҳрамонлик кўрсатди, кўтарилган антисовет исёнини бостириб Совет ҳокимиятини сақлаб қолди.

Совет Туркистонининг аҳволи бениҳоя оғир бўлиб, у қуршовда эди. РСФСР Марказий ҳукумати ёрдамини олмай туриб, ягона ҳарбий қўмондонлик асосида иш кўрмай туриб, ўзини мудофаа қилиш ниҳоят қийин эди. Шу сабабли, 1919 йил Туркистон ишчи ва деҳқонларининг талаби билан РСФСР Совет Туркистонига катта ҳарбий ёрдам берди.

1919 йил 11 августда РКП(б) Марказий Комитети ташаббуси билан РСФСР ишчи-деҳқон Қизил Армиясининг Бош қўмондонлиги Туркистон фронтини (қўмондон М. В. Фрунзе) тузиш тўғрисида буйруқ чиқарди. Унга Шарқий фронтнинг 1, 4, 11-армиялари ўтказилди, Туркистон республикаси қуролли кучлари ҳам Туркфронт ихтиёрига ўтди. Туркфронт революцион ҳарбий Совет аъзолари қилиб В. В. Куйбишев, П. И. Баранов, Ш. З. Элиава, Ф. И. Голошчекин, кейинчалик эса, Н. Тўрақулов, Ю. Иброҳимов сингарилар тайинланди. Туркфронт ва унинг революцион ҳарбий Совети, Туркфронт қўшинларининг ҳайъати кўп миллатли бўлиб, интернационализмнинг тимсоли эди. Шарқ халқлари коммунистик ташкилотлари Марказий бюроси 1919 йил 20 ноябрда революцион ҳарбий Советнинг мусулмон секциясини тузди.

В. И. Ленин Туркистонга йўл очган ҳамда ундаги халқларга қардошларча ёрдам берган Туркфронт 1-армияси жангчиларининг жасоратига юксак баҳо берди. Қизил Армиянинг баҳодирона ҳужуми натижасида ТАССР РСФСР билан абадий қўшилди ва у Совет Россиясининг бутун қудратига ва ёрдамига таяниб енгилмас бўлиб қолди.

В. И. Ленин 1919 йил 8 октябрида бутун Россия Марказий Ижроия Комитети ва Халқ комиссарлари Советининг Туркистон ишлари бўйича комиссияни (Турккомиссияни) тузиш қарорига имзо чекди.

РКП(б) Марказий Комитетининг ваколатини ҳам олган Турккомиссия Совет Туркистонида Қизил Армияни мустаҳкамлаш, уни интизомли, мунтазам Армияга айлантириш, унинг сафига маҳаллий аҳолини кенг жалб қилиш, ягона ҳарбий қўмондонликни жорий қилиш, қизил аскарларни Коммунистик партия ва Совет ҳокимиятига содиқ бўлиш руҳида, халқлар дўстлиги руҳида тарбиялаш, унинг жанговар қобилияти ва сиёсий хушёрлигини ошириш ишларига катта эътибор берди. У миллатчи-оғмачиларнинг «Турк халқлари Қизил Армияси»ни тузиш тўғрисидаги талабини рад этди. Турккомиссия Қизил Армияни диний белги асосида эмас, балки миллий ва синфий белги асосда тузишни талаб қилди. Айни бир вақтда, Турккомиссия маҳаллий омманинг армияда хизмат қилишга «яроқсиз»лиги, унинг «бефарқлиги» тўғрисидаги ўтмишдан мерос бўлиб қолган асоссиз уйдирмаларни чил-парчин қилиб ташлади. У Қизил Армия ҳайъатида миллий қисмларни тузиш масаласига ҳам катта эътибор берди.

В. И. Ленин ягона ҳарбий сиёсатнинг Совет Шарқи халқлари учун бениҳоя катта аҳамиятга эга эканини кўрсатди.

1920 йил 8 мартида РКП(б) Марказий Комитети қарори билан РСФСРнинг автоном қисми Туркистон республикаси ҳам мамлакатнинг ягона ҳарбий қўмондонлигига узил-кесил бирлашди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги тўғрисидаги қарорида бундай дейилади:

«Туркистон халқларининг ички ва ташқи контрреволюцияга қарши курашида Совет Россияси халқларининг ҳар томонлама иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий ёрдами уюштирилганлиги Ленин номи билан боғланган. Россия Федерацияси меҳнаткашлари билан мустаҳкам ҳарбий-сиёсий иттифоқ Ўрта Осиё халқларининг бу ерда 1920 йилда деспотизмнинг сўнгги таянчлари бўлган Бухоро амирлигини ва Хива хонлигини тугатишларига, Бухоро билан Хоразмда Халқ Совет республикаларини ташкил этишга ёрдам берди.

М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев, И. В. Петров, Д. А. Фурманов, И. П. Белов сингари моҳир қўмондонлар ёрдамида маҳаллий халқлар орасидан йирик ҳарбий арбоб Файзулла Хўжаев, Хоразм Халқ Республикасининг ҳарбий нозири Миркомил Миршаропов, Бухоро халқ Совет республикасининг ҳарбий нозири Баҳоводдин Шаҳобиддинов, Турккомиссия аъзоси Собиржон Юсупов, фронтлар ҳарбий революцион кенгаши аъзоси бўлганлар орасида Тошпўлат Ўрозбоев, ТКП МК секретарлари Назир Тўрақулов, Акмал Икромов, Низомиддин Хўжаев, Фарғона водийси фавқулодда комиссия аъзоси Акбар Исломов, Ленин комсомоли аъзоси Абдулла Набиев сингари ҳарбий ходимлар етишиб чиқди.

Коммунистик партия Қизил Армияга ғамхўрлик қилиб, фронт билан фронт орқа томонининг бирлигини таъмин этди. Қизил Армия учун зарур бўлган барча қурол-аслаҳа ва озиқ-овқат, кийим-кечак етказиб бериш ишига ишчи ва деҳқонларни жалб қила олди.

Қизил Армия жангчилари бу ёрдамга таяниб қудратли армия бўлиб қолди. Унинг абадий, сўнмас жасорати, граждан уруши йилларидаги ғалабаси В. И. Ленин номи билан боғлиқдир.

Коммунистик партия енгилмас Совет Қуролли Кучларининг ҳарбий маҳоратини ошириш, сиёсий хушёрлигини кучайтириш ишларида В. И. Ленин таълимотига амал қилиб келмоқда.

А. АКРОМОВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

БЎКА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

КОММУНИСТНИНГ ЎРНИ ОЛДИНГИ САФДА

Ҳозирги кунда район бошланғич партия ташкилотлари, партия комитетлари бюро аъзолигига сайланганлардан 192 киши оддий коммунистлар, ишлаб чиқариш илғорларидан иборат. Район партия комитетининг бюросида коммунистик бурчи ва масъулияти масаласи кўрилиб, ҳамма ерда активлик, ташаббускорликни кучайтириш зарурлиги таъкидланди.

«Бўка» совхозининг бригада бошлиғи коммунист-механизатор Мария Коволеванинг ибратли ишлари алоҳида қайд қилинди. У колхозда актив жамоатчи ҳисобланади. Партия мажлисларини тайёрлаш, докладларни тузиш ва муҳокама қилишда актив қатнашади, қабул қилинган қарорларнинг ижроси учун курашади.

«Партия XIX съезди» колхози партия ташкилотининг аъзоси Жумабой Сиддиқов ҳам меҳнатда, ҳам жамоат ишларида бошқаларга ўрнак бўлаётир. У сиртдан ўқиб, қишлоқ хўжалик институтини тугатмоқда. Жумабой бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар пахта майдонидан 35 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

«Ленинобод» колхозидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мариям Аҳмедова бошлиқ бригада аъзолари ҳам илғорликни қўлдан бермасликка аҳд қилганлар.

Бюро йиғилишида ана шу сингари илғор коммунистларнинг яхши ишлари айтиб ўтилиши билан бирга айрим хўжаликларда коммунистларнинг ташаббускорлигини ошириш юзасидан етарли ташкилотчилик ишлари олиб борилмаётганлиги таъкидланди.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ—КПСС САФИГА

Колхоз ва совхозлар билан бирга қурилиш, транспорт, алоқа ташкилотларида ҳам ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобига коммунистлар сафини ўстириш муҳим вазифадир. Бошланғич партия ташкилотлари бу соҳада кейинги йилларда бир мунча ютуқларга эришдилар. Агар ўтган йилнинг уч ойи давомида қурилиш, транспорт, алоқа ташкилотларидаги ишчи-хизматчилар ҳисобига партия сафларини ўстириш 11 процентни ташкил этган бўлса, бу йил 20 процентга етди.

4-механизациялашган кўчма колоннанинг сувоқчиси Мария Ҳасанова ойлик топшириқларини мунтазам равишда 120—125 процентга етказиб бажариб келмоқда. Беш йиллик планини тўрт йилда адо этиш юзасидан ажойиб ташаббус бошлади. Қурилиш-монтаж бошқармасининг ғишт терувчиси Ҳабибулло Аметов, район электрлаштириш тармоғи монтери Акбар Одилов, 1-механизациялашган кўчма колонна слесари Рустам Мухторов ўртоқлар ҳам ўз коллективларида катта ҳурмат ва обрўга эгалар. Шунинг учун ҳам райком бюроси бу илғорларнинг КПСС сафига қабул қилиш тўғрисидаги бошланғич партия ташкилотларининг қарорини бир овоздан маъқуллади.

Илғор комсомол аъзолари ҳисобига коммунистлар сафини ўстириш борасида Ҳамза номли, Карл Маркс, «Октябрь 40 йиллиги» колхозларининг партия ташкилотлари катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар.

Лекин, барча қурилиш, транспорт, алоқа ташкилотлари, колхоз ва совхозларда ҳам КПСС сафини илғорлар сафига ўстириш юзасидан қилинаётган ишлар талабга жавоб бермайди. Бюрода ана шу камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

ПАРТИЯ ТОПШИРИҒИ—ТАРБИЯ МАКТАБИ

Кўпгина бошланғич партия ташкилотлари ҳар бир коммунистни уларнинг майли, ихтисоси, қобилиятига яраша топшириқ бермоқдалар.

Бу жиҳатдан Ильич номли колхоз партия ташкилотининг тажрибаси ибратлидир. Бу ерда деярли ҳар бир коммунист партия топшириғига эга. Партия ташкилоти коммунистлар ўзларига юклатилган топшириқни қандай бажараётганликларини назорат қилиб боради. Ўрни келганда уларнинг камчилигини кўрсатади. Коммунистлар партия йиғилишларида ўз ишлари ҳақида тез-тез ҳисобот бериб турадилар.

Яқинда бўлиб ўтган партия йиғилишларидан бирида механизатор Жумагул Тўхтарова хотин-қизлар Советининг иши ҳақида ахборот берди. Партия бюросининг аъзоси У. Ниёзқулов эса халқ контроли группасининг фаолияти тўғрисида гапирди.

Бюрода бу колхоз партия ташкилотининг тажрибасини бошқа колхоз ва совхоз партия ташкилотлари ўртасида ҳам кенг ёйишга қарор қилинди.

ҲАМКОРЛИК

Тошкент политехника институти илмий-педагогик коллективи самарали тадқиқотлари билан илмий-техника тараққиётига салмоқли ҳисса қўшиб келмоқда. Институт олимлари туққизинчи беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бир қатор илмий ишларни ниҳоясига етказдилар. 1973 йилнинг ўзида улар 4,5 миллион сўм иқтисодий самара берди.

Маълумки, пахтачиликда механизацияга бўлган талаб кундан-кунга ўсиб бормоқда. Бу «Ташсельмаш» заводи коллективи олдига кўплаб пахта териш машиналари етказиб бериш, унинг техник кўрсаткичларини такомиллаштириш каби муҳим талабларни ҳал этиш масаласини қўймоқда. Мана шу муҳим масалаларни ижобий ҳал қилишда механика факультети олимлари завод маъмуриятига яқиндан ёрдам беришяпти. Яқинда факультет декани доцент М. Болабеков, кафедра мудирлари, профессор Г. Молчанов, доцент Г. Фикс-Марголик, А. Ҳамидов, И. Сулаймонов, А. Муҳамедовлар «Ташсельмаш» заводининг директори И. Мусин, бош инженер И. Великийлар билан бирга ўзаро маслаҳатлашиб олдилар. Масалан, пахта териш машиналарини йиғиш жараёнида жуда кўп пайвандлаш ишлари бажарилади. Лекин, бу иш жараёнларининг технологияси тула-тўкис ҳал этилмаган. Шунинг учун «Пайвандлаш технологияси» кафедрасининг коллективи бу муаммоларни шу йилнинг ўзида ҳал этиш мажбуриятини олди. «Металл қирқувчи станоклар» кафедрасида профессор Г. Молчанов раҳбарлигида толани машина шпинделидан ажратиб олувчи планк-чўтка ишлаб чиқаришнинг янги технологияси жорий қилинди.

«Машина деталлари», «Машина ва механизмлар назарияси», «Металлшунослик» кафедралари олимлари ҳам ишлаб чиқаришга оид муҳим тадқиқотлар устида қизғин иш олиб бормоқдалар.

Факультет техникавий масалаларни ҳал этиш билан бирга заводнинг инженер-техник кадрлари малакасини оширишга ҳам яқиндан ёрдам бермоқда. Факультетда ёш ишчиларнинг политехника институтига кириб ўқишлари учун тайёрлов курслари ташкил этилган. Заводда олимлар иштирокида сиёсий ва илмий-техник темаларда қизиқарли лекциялар уюштирилиб турилади. Ўз навбатида завод ҳам «Қишлоқ хўжалиги машиналари» кафедрасини жиҳозлашда олимларга ёрдам бериб келяпти.

Ш. НУРУЛЛАЕВ.

91765 РАҚАМЛИ ЭКСПОНАТ

Ильич портрети туширилган нишон сақлаш учун қабул қилинганлиги тўғрисида В. И. Ленин Марказий Музейига келган янги материаллар қайд этиладиган дафтарда мана шундай рақам билан яқиндагина янги ёзув пайдо бўлди. Музей фондларининг мудири Арсений Павлович Макимов катталиги 15 тийинлик тангадек бўлган хирагина мис тўгаракчага узоқ тикилиб турди. Сўнгра қатъий қилиб

— Ленин тасвири солинган нишонлар бизнинг коллекциямизда юзлаб ҳисобланади. Лекин бунақаси йўқ. Агар унинг тарихини эътиборга олсак, бу экспонатни кейинги йилларда топилган энг аҳамиятли нишонлардан бири деса бўлади.

Улуғ Октябрнинг бир йиллигини нишонлаб зарб қилинган ва Ленин портрети бор жетонларни 1918—1919 йилларда кўкракка тақиладиган биринчи ва бирдан бир нишон деб ҳисоблаш мутахассислар орасида кўп вақтлардан бери одат қаторига кирган эди. Аммо Костромалик санъатшунос А. Бузин Красний Волгада заргарлик ҳунарининг ривожланиш тарихини тадқиқ қилиш билан шуғулланиб, Красное Село усталари ҳам Ленин тасвири солинган нишонни 1918 йилда ясаганликларини исботлади. Лекин, маҳаллий ўлкашунослар ва коллекционерлар ҳар қанча қизиқсалар ҳам афсуски, кўп вақтдан бери бу нишонни топишга муваффақ бўлинмади.

Кунларнинг бирида Красное Селога командировкага борган вақтимда кичкина мис тугаракча менинг қўлимга тушди. Бу тўгаракчага бўрттириб солинган кичкина сурат — барельеф яшил занг билан қопланганлиги сабабли кўз илғамаса ҳам, фараз қилиш мумкин эди. Тўгаракчани эҳтиётлик билан тозалаб, бу бўртма сурат Ильич портрети эканлигини кўрдим. Бу портрет Улуғ Октябрнинг бир йиллиги хотирасига зарб қилинган жетондаги портретга аниқ ўхшар эди.

Зотан бунга таажжубланишга ҳам ўрин йўқ: ҳар иккала нишондаги портрет учун айни бир суратнинг ўзи оригинал қилиб солинган эди. Бу сурат машҳур фотограф М. Наппельбаумнинг 1918 йил январида олган сурати эди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида бу фотография бошқа суратлар ясаш учун асос бўлиб қолган эди. Рассомлар шу фотографиядан нусха олиб, Ильич портретларини чизиб берар, металлга ва ленолиумга ўйиб ясар эдилар. Хуллас, халқнинг социал заказн пролетариат йўлбошчисининг тасвири ҳар бир уйда, ҳар бир оилада бўлишини талаб қилмоқда эди. Красное Селодаги заргарлик заводининг экспериментал цехида Николай Сергеевич Грустливий модельер бўлиб ишлар эди. Ота-боболари ҳам заргар бўлган, корхонанинг бу кекса устаси ўз ҳунарининг тарихини жуда яхши билади. Шунинг учун ҳам Ленин тасвири солинган нишонни унга кўрсатдим, чунки у бу нишоннинг ясалиш тарихини жуда яхши билиши керак эди.

Николай Сергеевич нишонга қараб туриб, бирданига деди:

— Ахир топилибдида! Граждан уруши йилларида бизнинг артелларимиздан бирида худди мана шундай нишон тайёрланган эди. Гравер Ратьков эскизни ҳам ўзи чизган, штампни ҳам ўзи ясаган эди. Қўли жуда ҳам гул уста эди. 20-йилларнинг бошида уни Петроград зарбхонасида ишлашга таклиф қилишди... 1924 йилда чиқарилган кумуш ярим сўмлик тангадаги темирчининг тасвирини мана шу устанинг ўзи ясаган.

Шундай муваффақият қозонганимга ҳали ҳам унчалик ишонмай, заргарлик касбининг отаси саксон беш яшар пенсионер Василий Дмитриевич Сорокиннинг уйига югуриб бордим. Кўпдан бери кўзи ожиз бўлиб қолган бу кекса гравер уста нишондаги бўртма тасвирни сезгир бармоқлари билан кўп марталаб пайпаслаб, ниҳоят қатъий қилиб айтди:

— Бу бизнинг ишимиз. Красное Село усталарининг иши... Бунга аминман.

Сўнгра мен нишонни бошқа кекса усталарга ҳам кўрсатдим. Уларнинг ҳаммаси Грустливийнинг ва Сорокиннинг айтганларини тасдиқлашди.

Бу кичкинагина нишон қизил аскарнинг гимнастеркасида ёки қишлоқ активларининг қайтарма ёқа куйлагида пайдо бўлган кундан бери кўп йиллар ўтди. Уни душман ўқи тешиб ўтолмади. Машаққатли йилларда ҳам йўқолмади. Сабаби шуки, бу нишон оддий нишон эмас эди, йўлбошчининг бир парча металлда тасвирланган шунчаки бир сиймоси эмас эди. Янги ҳаёт бунёдкорлари учун бу нишон байроқ, шиор эди, ғалаба рамзи бўлган эди.

В. ПАШИН.
ТАСС мухбири.

АГРОНОМ

ОЧЕРК

КЎКЛАМ! Феруза осмон ҳарир кўйлагини, тўтиё рангга чайиб олган. Бир тўп парқут булутгина шамол юлқиб кетган дакаварракдай тоғ чўққисида илиниб қолган. Борлиқ келинчакдек хушчирой. Сайроқи қушлар нағмаси бу чиройга гўё гўзал мадҳиядек эшитилади.

Халил ака осмони-фалакда арғамчи солиб учаётган турналарга боққанча хаёлга чўмди. Эски тўнгакка бориб ўтириб қолганини эслолмайди у шу топда. Турналарнинг хазин «қурей-қурей» овози уни ўйлашга, қаергадир ошиқишга ундайди. Йўл чеккаларини гиламдай қоплаган зумрад майсалару, ошиқлар нигоҳини сеҳрлаган ранго-ранг баҳор чечаклари ҳам, назокатла эркаланган оромбахш майин шабада-ю, кўк машъали — заррин қуёшнинг ёқимтой кулинчи ҳам унга таъсир этмагандек хомуш. Қалбини қандайдир ташвиш, ғам беаёв эзади, бетоқат ўртайди.

..Тунда ёғиб ўтган даҳшатли дўл қиларини қилиб кетганди. Лофмас, бамисоли золдирдек-золдирдек келадиган дўл ўқ ёмғиридек ҳаммаёқни тилка-пора қилиб юборган. Жўякларда, дала чеккаларидаги ўнгакларда муз парчалари ҳамон уйқалашиб ётар, бу ноҳуш манзарага боққан сари агрономнинг яна юраги эзилар, дуркунгина кўкка бўй чўзиб қолган, тунда эса офатга чалинган мурғак ниҳолларга ич-ичидан ачинарди. Эрта баҳорда «ҳар кун ғанимат» деб енг шимариб, далага чиққан кишиларнинг қиёфаси, катта меҳнат таронасидай янграган агрегатларнинг шўх наъраси, районда биринчи бўлиб райкомга рапорт олиб кетган раиснинг илк бор қувончи, колхозчиларнинг байрамона шодлиги бир-бир кўз олдидан ўтди.

Агроном гўё ҳаёт тўхтаб қолгандай туюлган далаларга хомуш назар солганча, ўрнидан оғир қўзғалди. Тўғри колхоз идорасига йўл олди.

Халил аканинг одати қизиқ: ақли етмаган ишга талашиб ўтирмайди. Аниқ мақсадни кўзлаб иш юритади. Дабдурустдан отга қамчи уришни ёқтирмайди. Мана, ҳозир ҳам одатига кўра бригадаларни айланди. Аҳвол билан атрофлича танишди. Дўл ҳеч кимга инсоф қилмаган. Ҳамма ерда аҳвол енгил эмасди. Бригадирлар ҳуноб.

Раис идорада экан. У бетоқат хона ичида уёқдан бу ёққа кезинарди. Халил ака ичкари кириши билан у бироз тинчлангандай, оҳиста бориб жойига ўтирди.

— Келганингиз яхши бўлди, — деди у агрономга жой кўрсатиб. — Уйингизга одам юбортиргандим. Бригада бошлиқларини, кексаларимизни чақиртирганман. Маслаҳатлашиб, бир қарорга келиб олмасак, аҳвол оғир кўринади.

— Аҳвол оғирликка оғир, раис.

Раис билан агроном суҳбати тугамаёқ кенг хона одамга тўлди. Мажлис кун тартиби ҳаммага маълум: дўл оқибатини қандай бўлмасин тезлик билан тугатиш!!

Бригада бошлиқлари бирин-кетин сўз олишди. Ҳаммалари деҳқончиликда суяги қотган, тажрибали, унча-мунча қийинчиликлардан чўчимайдиган одамлар. Шунинг учун ҳам бу миришкорларнинг нутқлари қисқа ва аниқ эди. Агроном кўпни кўрган қарияларнинг маслаҳатларини ҳам диққат билан тинглади. Кексаларнинг гаплари, айниқса, ўринли эди.

— Ўртоқ раис, — деди мажлис пировардида сўз олиб Халил Салимов, — деярлик ҳамманинг фикри бир ердан чиқди: зудлик билан қайта чигит экишга киришишимиз керак. Ҳозирча ерда нам етарли. Дам ғанимат. Барча техника ва ишчи кучини далага сафарбар этиб, узоғи билан уч-тўрт кун ичида дўлдан зарарланган ҳамма майдонларимизга қайта чигит экиб олишимиз даркор. Барча трактор прицепларини, от-араваларни гўнг ташишга ажратиш лозим. Тупроқнинг яхши исиши, чигитнинг тез униб, ривожланиши кўп жиҳатдан мана шу далага солинадиган қўшимча ўғитга боғлиқ. Акс ҳолда, карвондан ортда қолиб кетишимиз ҳеч гапмас.

Мажлис аҳли қатъий бир қарорга келди. Ҳамма бригадаларга тарқалди. Халил ака дўл оқибатларини тугатишга отланган кишилар ортидан қандайдир ғурур ва ҳавас билан қараб қоларкан, шу дам унинг хаёлидан нималар кечаётганини билиб олиш қийин эмасди. Бироз чимирилган бароқ қошлари, қорамағиз чеҳрасини ёритиб турган мамнунлик кураш ва енгиб чиқишга ишонч руҳини, кайфиятини аён этарди.

— Мен ҳам кетдим, — деди у раисга ўгирилиб. — Далага чиқмасам бўлмайди. Заводдан келаётган чигитни қабул қилиб олишимиз керак..

Халил ака урушнинг оғир йилларини бошдан кечирди. 1942 йили она-Ватан мудофаасига отланиб, ишчан ва сиёсий етук жангчи сифатида ҳаммага танилди. Совет Армияси сафидан ўз жонажон қишлоғига кўксида қўша-қўша жанговар медаллар билан қайтиб келди. Асли деҳқон фарзандининг тинч меҳнат кунлари бошланди. У ўзи туғилиб ўсган юртини жуда соғинган, кўп йиллар кўрмаган қадрдон далаларни кенг қучоқ очиб қучгуси, момиқ-оппоқ пахталарни суюб, авайлаб табаррукдай юз-кўзига суртгуси келарди.

Халил ака яхши ҳисобдон бўлгани учун уни дастлаб ўз қадрдон колхозига экономист қилиб тайинлашди. Сўнг шу Охунбобоев номли колхозда партия ташкилотининг секретари бўлиб, кейинроқ эса, район партия комитетида, 2-«Пахта» МТСида директор муовини бўлиб ишлади. Қисқа вақт ичида у қобилиятли ташкилотчи ва тарғиботчи сифатида ном қозонди. Район раҳбарлари Халил акага катта ишонч билдириб, уни Карл Маркс номли колхозга раис қилиб кўтаришди.

1960 йил. Халил ака янги раис бўлиб келган пайтлар. Колхоз жуда чўкиб қолган. Вазифа оғир, лекин район партия комитетининг ишончини, коммунист деган юксак номни қандай бўлмасин оқлаши керак. Ахир у колхозга партия йўлланмаси билан келган.

«Ишни нимадан бошлаш керак?» — бу савол янги раисга ечилмас жумбоқдек туюларди. «Одамлар билан ишлаш керак. Ахир одамларсиз нима ҳам қила олиш мумкин», — деб ўйларди кўп йиллик партиявий ишда бой тажриба орттирган, чиниққан Халил Салимов. У ҳақ эди.

Орадан ўн йил вақт ўтди. Қийинчиликлар ортда қолди. Ишонч оқланди. Колхоз райондагина эмас, ҳатто областда энг юқори ҳосилли ва бадавлат хўжаликлар қаторидан ўрин олди. Раис кўксини Қизил Байроқ ва «Ҳурмат белгиси» орденлари безади. Бу — олижаноб оддий меҳнаткашнинг хизматларига берилган юксак мукофот, катта баҳо эди.

Бугун Чиноз марказида катта тантана. Район партия комитетининг мажлислар зали шодиёна байрамлардагидек безатилган. Бу ерга район қишлоқ хўжалиги илғорлари тўпланишган. Ҳозиргина уларга СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига кўра ҳукуматимиз орден ва медаллари топширилди. Кишиларнинг қувончи ичига сиғмайди. Ҳар кимнинг минбарга чиққиси, ўз юрак сўзларини айтгиси келади.

Минбарда Охунбобоев номли колхознинг бош агрономи Халил Салимов. Унинг кўксида ҳукуматнинг олий мукофоти — Ленин ордени юлдуздек порлаб турибди.

— Менга берилган бу олий мукофотни, — дейди тўлқинланиб у, — она тупроқ бағридан дур, «оқ олтин» ундираётган, Ватан бойлигига бойлик қўшаётган олиҳиммат деҳқонларимиз шижоатли меҳнатига берилган юксак баҳо, деб ҳисоблайман. Пахтакорларимиз бултур ана шу катта мукофотга ярашиғлик меҳнат қилишди. Колхозимиз ўтган йил давлатга пландаги 3975 тонна ўрнига 5490 тонна пахта етказиб берди. Ҳосилдорлик планда белгилanганидан 10,6 центнер юқори бўлди. М. Раимқулов, Ю. Тупиев, М. Сайфуллаев, А. Пўлатов, Р. Шарифбоев ва А. Боймуродовлар бошлиқ илғор бригадалар гектаридан 45 центнерга етказиб хирмон кўтаришди. Колхозимиз экономикаси йилдан-йилга мустаҳкамланиб бормоқда. Бултур давлатга 1515 тонна ошиқча пахта сотган хўжалигимиз катта даромад қилди. Ялпи фойда 3 миллион 373 минг 480 сўмни ташкил этди. Бу 1970 йилдагига нисбатан қарийб бир миллион сўмга кўпдир.

Залда олқишлар янграйди.

— Колхозимиз аъзолари, — деб сўзида давом этади агроном, — бу йил янги юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилишяпти. Бу йил республикамизнинг 50 йиллик тўйи нишонланади. Тўйга тўёна билан бориш халқимизнинг яхши удуми. Мақсадимиз — бу йил гектарлардан 40 центнердан хирмон кўтариш. Бу — олтин тўйга муносиб тўёнамиздир...

...Бугун баҳор тонги ўзгача. Осмон мусаффо, борлиқ қушлар хонишидан сарҳуш. Субҳидамдаёқ далага отланган Халил аканинг кайфияти чоғ. Қадам ташлашлари шахдам. Халитовур далаларда агрегатлар ҳайқириғи янграй бошлайди. Она тупроқ бағрига дастлабки барака уруғи яйраб тушади. Бу йил республикамизнинг олтин тўйи эмасми, колхоз деҳқонлари экиш мавсумига ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўриб қўйишган. Ҳамма майдонларга «Тошкент» нави экилади. Бунда бош агроном Халил ака Салимовнинг хизматлари, албатта, катта. У деҳқонларга бу навнинг бутун афзалликларини амалда исботлаб берди, колхоз пахтакорлари «Тошкент»га кўнгил қўйиб қолишди.

Агроном донгдор механизатор А. Шохбазов участкасига етиб келганда экиш агрегатлари аллақачонлар далага чиққан, пайкаларда енгил чанг кўтариб, чигит экабошлаган эди. Биринчи агрегатни А. Шохбазовнинг ўзи бошқараяпти. Халил ака олисдан унга маъноли қўл силкиб қўяркан, яна ўша эски тўнгакка бориб ўтирди. Ўтирди-ю, ўша даҳшатли дўл ёғиб чиққан тунни хотирлади. Лекин қарашларида қатъий ишонч, ёрқин бир умид ёғдуси сезилиб турарди. Чор атрофга, кўмкўк барра майсаларга илтифот билан боқади, қушлар хонишидан кўнгли ҳам хушнуд.

Шу дам назарида далаларда ҳайқираётган тракторлар ҳам ажиб қўшиқ куйлаётгандай эди.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Чиноз райони.

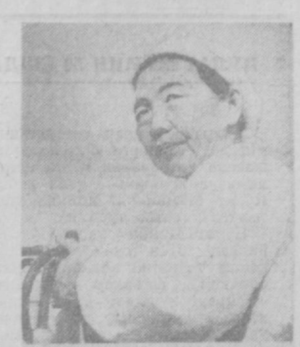

Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхозда хужалик комплекс ривожлантирилмоқда. Бу ерда пахтачилик, канопчилик ва чорвачиликдан ҳар йили катта даромад олинаётир. Пешқадам чорвадорлар социалистик мусобақани ривожлантириб, 467 бош сигирнинг ҳар биридан 3600—3700 литрдан сут соғиб олиш, жами 1650 тонна сут топширишга қарор қилдилар. Бунда КПСС аъзоси Ли Ен Хи ва Алла Раҳматкина каби моҳир сут соғувчилар айниқса ғайрат кўрсатмоқдалар. Суратда: (юқоридан пастга) Ли Ен Хи ва Алла Рахматкина ўртоқлар.

Ж. Тўраев фотоси.

Суратда: (чапдан) врач-терапевт Д. Зокиржонова, рентген лабороториясн лаборанти М. Петропавловская ҳамда поликлиника мудири У. Норматов ўртоқлар иш устида.

Автор фотоси.

СОҒ БЎЛИНГ ШИФОКОРЛАР

Бино қуюқ дарахтлар орасига жойлашган бўлиб, дафъатан киши кўзига ташланмайди. Азим қайроғоч-у, кўм-кўк арчалар уни чор атрофдан ўраб олган. Шунинг ўзидан ҳам бу ерда ишлаётганлар нозик табиат одамлар эканини сезиш мумкин.

Зиналар бинонинг иккинчи қаватига етаклайди. Бош врач хонаси шундай чапда. Ичкарига кирамиз. Оқ-сариқдан келган, ўрта бўй, икки чеккасига оқ оралаган қирқ ёшлар чамасидаги киши ўзини таништиради.

Умар ака Норматов билан хоналарни бир-бир айланамиз, бу ерда қўлланилаётган даволаш усуллари, препаратлари билан танишамиз.

— Поликлиникамиз айтарлик катта эмас. Лекин бу бир қарашда шундай. Шифокорларимиз на фақат йирик панелли уйсозлик комбинати қурувчиларининг сиҳат-саломатлигидан кўз-қулоқ бўлиб туришади, шунинг билан бирга 6-механизация бошқармасига, 2—, 4—, 9-автобазаларга, қатор қурилиш ҳамда монтаж бошқармалари ишчи-хизматчиларига медицина ёрдами кўрсатишади. Бир сўз билан айтганда, поликлиника врач ҳамда ҳамширалари 7 мингдан ортиқ ҳаётимиз меъморлари — қурувчиларга медицина хизмати кўрсатишади.

«Касални даволашдан, унинг олдини олиш осон» дейди халқимиз. Чиндан ҳам шундай. Профилактика ишлари намунали йўлга қўйилган бу ерда. Врачлар вақти-вақти билан цех ва участкаларда бўлиб, ишчи-хизматчилар ўртасида медицинага оид лекция ва суҳбатлар ўтказишади, у ёки бу касалликка чалинган беморлар рўйхатини олишади, тегишли маслаҳатлар беришади.

— Клавдия Зузуляни даволашни бошлаганимизга бир ойча бўлиб қолди, — дейди терапевт Зокиржонова қабулида ўтирган аёлга ишора қиларкан. — Авваллари аҳволи оғир эди, қони ниҳоятда камайиб кетган, овқат истеъмол қилса устма-уст қайт қиларди, уйқусида ҳам ҳаловат йўқ эди. Диагноз қўйилди, касални аниқланиб, тегишлича даволанабошланди. Мана, ҳозир анча ўзига келиб қолди, бюллетенни ёпиб беришимизни илтимос қилиб келибди..,

— Беморлар дори-дармон излаб овора бўлишмайди, — дейди поликлиника мудири пастга бошларкан. — Ўз дорихонамизга эгамиз, истаган дори шу ердан топилади..

Халқ саломатлиги йўлида кечани-кеча, кундузни-кундуз демай меҳнат қилаётган кичик коллективнинг улкан ишлари тўғрисида кўп илиқ гаплар айтса бўлади. Ўз ҳузур-ҳаловатларидан ўзгаларникини устун қўювчи поликлиника шифокорларига биз ҳам «соғ-саломат бўлинг, қўлингиз дард кўрмасин» деймиз.

Я. САЛИМОВ.

ПОЛЬША МАШИНАЛАРИГА ҚИЗИҚИШ КАТТА

Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси павильонида Польшанинг «Вариммэкс-Бефама» тўқимачилик машинасозлиги корхоналари вакиллари ва республикамиз енгил саноати мутахассислари, олимлари симпозиуми ўтказилди.

Симпозиумда поляк машинасозлари «Бельск машинасозлигининг янги маҳсулотлари», «Ип пишитиш машиналари», «Пардоз берувчи дастгоҳлар ҳақида янгиликлар», «Пахтадан рационал маҳсулот олиш» ва бошқа темаларда докладлар қилиб ўз корхоналари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар, илмий ишлар ҳақида батафсил гапириб беришди. Ўзбекистонлик мутахассислар Польша фирмаларида ишлаб чиқарилаётган дастгоҳларни кинокадрларда тўла кўришга муваффақ бўлдилар.

«Бефама» корхонаси маҳсулотлари Польшадагина эмас, балки жаҳон тўқимачилик саноати машинасозлигида ишлаб чиқариш унумдорлиги, маҳсулотнинг сифати жиҳатидан энг олдинги ўринлардан бирини эгаллаб келмоқда. Жаҳон тўқимачилик саноатининг 25 процентини «Бефама» пилталаш аппаратлари билан таъминлаяпти. Бу корхона ўзининг илмий-тадқиқот марказига эга. Корхона коллективи кейинги йилларда Европа ва жаҳон кўргазмаларида қатнашиб, кўпгина совринларнинг эгаси бўлди. Ўтган йили дастгоҳларнинг бир қисми Лейпциг ярмаркасининг олтин медаллари билан тақдирланди.

Польша машинасозлари 20 га яқин мамлакатлар тўқимачилик саноатини ўз маҳсулоти билан таъминлаб турса-да, энг катта шартнома Совет Иттифоқи билан тузилгандир. СССР да энг йирик корхоналарнинг бир қисми поляк дўстларимиз яратган мукаммал тўқимачилик машиналари билан жиҳозланган.

Симпозиум дўстона ва ишчанлик вазиятида ўтди. Докладлардан сўнг ўзбек инженерлари, олимлари ўз ҳамкасблари билан фикр алмашдилар.

Поляк машинасозлари бир неча кун республикамиз енгил саноат корхоналари, конструкторлик бюролари, илмий-тадқиқот институтларида бўладилар. Маълум тўхтамга келишгач, «Варимэкс-Бефама» корхоналарининг ажойиб машиналари ўзбек диёридаги тўқимачилик саноати объектларига йўл олади.

Б. ПЎЛАТОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҲИНДИСТОН—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

БОМБЕЙ, 24 апрель. (ТАСС мухбири). Ҳиндистон Марказий ҳукуматининг пўлат ва шахталар министри К. Д. Малавия бундай деди: «Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик турли ижтимоий системаларга мансуб давлатлар ўртасидаги муносабатлар учун намуна бўлиб хизмат қила олади».

К. Д. Малавия Махараштра штатидаги Ҳиндистон—Совет маданий жамиятининг ҳар йилги конференция очилишида сўзга чиқиб, «КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг яқинда Ҳиндистонга қилган визити Ҳиндистон—Совет дўстлигини мустаҳкамлаш олижаноб ишига ғоят катта ҳисса қўшганлигини» таъкидлаб ўтди. У мамлакатнинг демократик жамоатчилигини, барча активистларни Ҳиндистон билан СССР халқлари ўртасида мустаҳкам ҳамжиҳатлик ва самарали ҳамкорликни янада ривожлантириш йўлида куч-ғайрат сарфлашга чақирди.

Совет—Ҳиндистон иқтисодий ҳамкорлигининг муваффақиятли ривожланаётганлигини табриклаб, К. Д. Малавия Советлар мамлакатининг ҳолисона, самарали ёрдами бўлмаганда ҳинд халқи мамлакатни миллий реконструкциялаш, мустамлакачилик даврининг оғир оқибатларини тугатиш ишида кўзга кўринарли муваффақиятларга эриша олмаган бўлур эди, деб алоҳида уқтириб ўтди.

К. Д. Малавия конференция иштирокчиларининг қарсаклари остида айтдики, Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати халқаро кескинликни камайтириш манфаатларига ялпи тинчлик ишига хизмат қилмоқда.

Конференция иштирокчилари Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун Халқаро Ленин мукофотининг лауреати Аруна Асаф Али хонимнинг табрик нутқини самимий кутиб олдилар. У Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш Осиёда тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди.

ҚУРОЛЛИ ҚЎЗҒОЛОН ЙИЛЛИГИ

ВАРШАВА, 24 апрель. (ТАСС). Халқ Польшаси меҳнаткашлари Варшава Геттоси маҳбусларининг немис-фашист босқинчиларга қарши қуролли қўзғолонининг 31 йиллигини тантанали нишонладилар. Шу қўзғолон натижасида 13 минг киши ҳалок бўлиб, қолган кишиларни фашистлар Треблинкадаги қирғин лагерига олиб кетган эдилар.

Ёдгорлик зинапояларига Гетто қаҳрамонлари шарафига жуда кўп гулчамбарлар ва қизил чинни гуллар қўйилди.

ҲУКУМАТ ТУЗИШ ТОПШИРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 23 апрель. (ТАСС). Тель-Авивдан хабар беришларича, истеъфога чиққан Г. Меир ўрнига Исроил ишчи партияси деб аталган ҳукмрон партияга И. Рабин бошлиқ бўлиб қолди. Рабинга Исроилнинг янги ҳукуматини тузиш топширилди.

Исроилда Тель-Авивнинг авантюристик агрессив йўли туфайли, кескин сиёсий кризис ва ҳукумат танглиги давом этмоқда.

„БАҲОРГИ ҲУЖУМ"НИНГ ДАСТЛАБКИ ТЎЛҚИНИ

Япония оролларида иқтисодий тўлқин тобора кучаймоқда. 26-27 мартда 2,5 миллионга яқин киши умуммиллат намойишида иштирок этди. Бу мамлакат меҳнаткашларининг иккинчи қудратли «баҳорги ҳужум» тўлқини бўлди. Маълумки, биринчиси эса февраль ойи охирида бўлиб, бунда ишчилар союзлари ҳукумат ва корхона эгаларига ўзларининг асосий талабномаларини қўйишган ва биринчи марта иш ташлашни ташкил этишганди.

Оммавий намойишлар ишчилар синфининг ҳамжиҳатлик ва қатъийлик руҳида ўтмоқда. Корхоналарнинг хўжайинлари меҳнаткашларнинг талабларини фақат меҳнат ҳақининг ошиши билан бўлган масалага боғлашга уринмоқдалар. Шуни айтиш кераккн, бундан бир ой аввал ҳукумат ишчилар ҳаракатининг олдини олиш мақсадида саноатчиларга маош ҳақини оширишни маслаҳат берган эди. Ана шундай йўл тутилганда капиталистлар деярли унчалик кўп маблағ йўқотмаган бўлардилар. Негаки капиталистлар энергетика кризисидан фойдаланиб, унинг эвазидан тушган жуда катта фойданинг арзимас бир қисмигина сарфласалар кифоя қиларди.

Ҳукумат ўз тавсиясининг сиёсий жиҳатдан наф келтиришига ошкор ишонган эди. Негаки, намойиш бутун мамлакат аҳолисига тааллуқли бўлиб, ҳатто «баҳорги кураш»да бевосита қатнашмаган давлат хизматчилари, хизмат кўрсатишнинг барча туридаги ишчилар, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, кичик ва ўрта корхоналар эгаларига ҳам алоқадор эди. Айниқса, транспорт ходимларининг намойиши хавфли бўлиб, пассажирларни манзилларга элтиб қўйиш, юк, озиқ-овқат ташишни тўхтаб қолиши мамлакат ички ҳаётига катта таъсир кўрсатарди. Агар «баҳорги ҳужум»ни фақат ишчиларнинг маошларини оширишга боғлагудек бўлса, у ҳолда мамлакатни бошқарувчи кучлар давраси умумхалқ намойиши фақат унинг иштирокчиларигагина фойда келтириб, бошқа аҳоли талабларига эса салбий таъсир этишини исботлаган бўларди. Меҳнаткашларнинг турли группалари ўртасида низо тарқатишга бўлган уриниш ишчиларнинг умумҳаракатини бўшаштириш йўлида қилинган ошкор уриниш бўлди.

«Баҳорги ҳужум»нинг дастлабки тўлқинидан кейин ҳукуматнинг олий чиновниклари касаба союз раҳбарларига маош ҳақини ошириш масаласи тўғрисида келишиб олишни таклиф этишди. Бироқ, ишчилар бу таклифдан қатъий юз ўгирдилар. Негаки, уларнинг талаблари фақат иш ҳақи эмас, балки бошқа масалаларга ҳам бориб тақалади. Улар давлат хизматчиларининг намойишида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлиши учун, медицина хизмати ва пенсия таъминотида радикал реформага эришиш, шахсий корхона эгалари иши юзасидан назорат ўрнатишни жорий этиш учун курашмоқдалар.

«Баҳорги ҳужум»нинг мақсади кенг меҳнаткаш оммасини талабларини ўз ичига олади. Ишчиларни бутун мамлакатда қўллаб-қувватлашмоқда. Касаба союзлари бош совети ижроия комитети раиси С. Оки сўзича, 26-27 мартда бўлиб ўтган намойиш меҳнаткашларда ўз манфаатлари учун курашишда муҳим қатъиятлик борлигини исботлади. Ҳозирда касаба союзлари апрель ойи охирида катта намойиш уюштиришга тайёргарлик кўришмоқда. Бу билан улар «Баҳорги ҳужум»ларини меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни — 1 Майни ўз манфаатлари, ҳақ-талаблари йўлидаги курашлари билан нишонлайдилар.

Б. СМИРНОВ,
АПН махсус мухбири.

АМСТЕРДАМ. Электр двигатель ёрдами билан юрувчи бу жажжи машиналарни Голландия пойтахти кўчаларида тез-тез учратиш мумкин. Уларнинг эркин ҳаракатлана олиши, содда қурилганлиги ва ихчамлиги билан бу машиналар жуда кўп автомобиль ишқибозлари диққатини ўзига тортмоқда.

АНЕФО—ТАСС фотоси.

ИҒВОГАРЛИКЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ, 23 апрель. (ТАСС). Исроил артиллерияси кеча кундуз куни Рашсйя аҳоли пункти районида Ливан территориясини яна ўққа тутди. Шу куни Исроил ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари Ливаннинг осмон чегараларини бир неча марта бузди.

Исроил самолётлари бугун эрталаб Ливаннинг осмонига яна бостириб кирди ва Байрут устидан анча баландликда учиб ўтди.

ПУЛАТ МУМИН 50 ЁШДА

ҚЎШИҚЧИ ШОИР

Дилрабо куйлар тинглаганимизда, болаларга бағишланган жажжи китобларни қўлга олганимизда жўшқин қалб шоир Пўлат Мўминнинг номини ҳам тез-тез учратиб турамиз.

Пўлат Мўмин қарийб ўттиз йилдан буён ижод майдонида қалам тебратиб келади. Унинг биринчи шеърлар тўплами «Сайранг қушлар» 1949 йилда нашр этилган. Шу давр ичида унинг йигирмадан ортиқ поэтик ва драматик асарлари тўпламлари эълон қилинди.

Шоир лирикаси жозибали, кишини мафтун этадиган жўшқин сатрлардан сайқал топади. Шунинг учун ҳам унинг нашр этилган асарлари китоб магазинларида узоқ турмайди. Хоҳ катталарга, хоҳ кичикларга асар ёзмасин, шоир ҳамма вақт юксак талаб билан ижод этади.

Унинг болаларга атаб ёзган драматик асарлари ёш томошабинлар театрлари репертуаридан мустаҳкам ўрин олган. Қўшиқлари эфирдан, томоша-эстрада саҳналаридан доимо жаранглаб эшитилади.

Талантли шоир ўзи болаларга яхши асарлар яратиш билан бирга, қардош халқлар адабиётининг энг яхши намуналарини ҳам ўзбек ёш китобхонларига таништириб келмоқда. А. Пушкиннинг эртакларини, В. Маяковский, С. Маршак, С. Михалков, А. Барто, Н. Носов асарларини ўзбек тилига таржима қилди.

Коммунист шоир ўз китобхонлари билан тез-тез учрашиб туради, янги асарларига мавзу танлаб, қаҳрамонлари орасида бўлади.

Эллик ёш—йигитлик ёши. Бугун адабиёт мухлислари, жамоатчилик талантли шоир Пўлат Мўминни табаррук эллик ёши билан муборакбод этаркан, унга сиҳат-саломатлик, янги ижодий парвоз истайди. Биз ана шу эзгу ниятга тилакдошмиз.

Пўлат МЎМИН

ЖОНГА МАЛҲАМ ШИФОЙИНГИЗ

(ҚЎШИҚ)

Эл-у юртим этур хуррам шифойингиз,
Дилга сочгай меҳр-у карам шифойингиз.
Беморларга давоҳардам шифойингиз.
Эъзозлагай ҳар бир одам шифойингиз,
Жонга ором — танга малҳам шифойингиз.
Ниятингиз олий мақом — саломатлик,
Саломатлик хонадонлар саодатлик.

Сиз эрурсиз барчага тенг ҳимоятлик,
Бахш айлагай энг ширин дам шифойингиз,
Жонга ором, — танга малҳам шифойингиз.
Миннатдорман Сино сифат шифокорим,
Яшнаб турар умрим фасли — гул баҳорим.
Мадҳингизга доимо жўр юрак торим,
Мадад бўлди Мўминга ҳам шифойингиз,
Жонга ором—танга малҳам шифойингиз.

ИССИҚ ЯХШИМИ Ё СОВУҚ

Икки бола баҳслашар,
Биридан бири ошар.
Бири-дер: Иссиқ яхши,
Биттаси чиқар қарши
Гапларга қулоқ солдим,
Рухсат сўраб сўз олдим:
— Чиқмасин-у жаҳлингиз

Иккалангиз ҳақлисиз.
Ўз вақтида совуқ соз,
Ўз ўрнида иссиқ-ёз.
Одам иссиқдан яйрар,
Совуқда-чи чиниқар.
Қуйинглар уни-буни
Бу — табиат қонуни.

Хулқи совуқлар ёмон,
Турқи совуқлар ёмон.
Десам, аста кулишди,
Гапимга қўшилишди.
Эл ҳавас қиладиган
Яхши болалар экан.
Сўзлари иссиқ экан,
Юзлари иссиқ экан.

АҚЛНИ КЎП ИШЛАТСА КАМАЯРМИ?

Ақлни кўп ишлат дедим
Битта ўғлонга,
Шундай дерди сўзларимдан
Қолиб ҳайронга:
«Ҳар бир одам бор нарсасин
Асрар, аяр-ку,
Вой, ақлимни кўп ишлатсам
У камаяр-ку?!»
Эй, болалар, бу гап чинми
У камаярми?
Мийя номли сирли хумда
Қолармикин ярми?
Барча билар, камаймайди
Ишлатган сари,
Ақл қанча ишлатилса
Ўсар аксари.
Ақл ноёб жавоҳирдай,
Бошдир хазина.
Билим билан тўлдиришга
Ҳаракат-зина.
Ҳаракатсиз қолган нарса
Бўлгандай майиб,
Ишламаса ақл бошда
Қолар камайиб.

ИСТИҚБОЛЛИ ШАҲАРЧА

Сергили шаҳарчасида олиб борилаётган қурилишлар кўлочи йил сайин кенгайиб бормоқда. Бу йил шаҳарчада иккита завод, мактаб ва боғча ишга туширилади. 259 минг квадрат метр уй-жой меҳнаткашларга совға қилинади.

Бундан буён шаҳарча кенгайиб боради. Келаси йил охирларига бориб Сергилида 15 та саноат корхонаси, 9 та шифохона, 9 та мактаб, 19 та боғча-ясли ишлаб туради. Шаҳарчанинг уй-жой фонди 270 минг квадрат метрни ташкил қилади. Бинокорлар келажакда тўла қувват билан ишлайдиган корхона ва муассасалар пойдеворига бугун биринчи ғишт қўймоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

ДЎСТЛАР ДИЙДОРИ

Подмосковье бинокорлари зилзиладан зарар кўрган Тошкентга саҳийлик билан ёрдам кўрсатдилар. Чилонзорда улар 229-ўрта мактабни қуриб, фарзандларимизга туҳфа қилишди. Мактабга Совет Иттифоқи Қаҳрамони учувчи Н. И. Власов номи берилди. Власовнинг онаси Матрена Григорьевна билан учрашувлар бўлди.

Яқинда тошкентлик ўқувчилар Подмосковье бинокорлари фарзандларининг меҳмони бўлишди. Люберецк шаҳарчасидаги 5-мактабда бўлган бу учрашувда дўстлар зилзила даврларини эслашди. Тошкентнинг бугунги жамоли ҳақида бинокорларга ва уларнинг фарзандларига гапириб беришди.

Н. СЕРГЕЕВ.

ЎЙНАР, ҚУВНАР ФАВВОРА. И. Хонкелдиев фотоэтюди.

СПОРТ

ВЕЛОСИПЕДЧИЛАРИМИЗ ОЛДИНДА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган велосипедчиларнинг кўп кунлик пойгасида олти этап босиб ўтилди. Пойгада муваффақиятли иштирок этаётган Ўзбекистон командаси ҳамон олдинда келмоқда. «Спартак» ва Тожикистон велосипедчилари иккинчи ва учинчи ўринда ҳаракат қилмоқдалар.

Шахсий мусобақаларда ҳам ўзбекистонлик спортчиларнинг қўли баланд. Бу ўринда айниқса Николай Шиловнинг маҳоратини алоҳида таъкидлаш керак. У барча этапларда ғолиб чиқмоқда.

Куни кеча велосипедчиларимиз Жалолобод — Наманган маршрути бўйлаб 146 километрлик еттинчи этапни муваффақиятли босиб ўтдилар.

«МЕҲНАТ»ДАН УМИДИМИЗ КАТТА

Минск шаҳрида сув полоси бўйича «А» класси биринчи группасининг биринчи давра ўйинлари давом этмоқда. Дастлабки учрашувда тошкентлик спортчиларнинг омади келмади. «Буревестник» командамиз Харьковнинг «Локоматив» командасига 3:4 ҳисобида, «Меҳнат» командаси эса Фрунзенинг «Иссиққўл» командасига 2:5 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

Навбатдаги учрашувда тошкентликлар бор куч ва маҳоратларини ишга солдилар. Натижада «Буревестник», «Иссиққўл» командаси устидан 4:2, «Меҳнат» эса Москва областининг «Динамо» командаси устидан 6:4 ҳисобида ғолиб чиқди. Ҳозирча 13 тадан очко тўплаган «Меҳнат» ва Минск физкультура институти спорт клуби командалари олдинда келмоқдалар. Турнир ғолиби келаси йилда олий лига командалари сафидан ўрин олади.

СОВРИНДОР ЭСТОНИЯ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун Тошкентда ўтказилган мамлакат теннис командалари баҳси ниҳоясига етди. Мусобақаларда муваффақиятли қатнашган Эстония терма командаси биринчи ўринни эгаллади ва республика Министрлар Советининг совриндори бўлди. Латвиянинг биринчи командаси ва Ўзбекистоннинг учинчи командаси 2—3 ўринларни бўлашиб олдилар.

УЧ ТУРДАН СЎНГ

«А» класси биринчи лигасида иштирок этаётган командаларнинг кўпчилиги ўзаро уч мартадан учрашишди. Ҳозирча Минскнинг «Динамо» командаси турнир пешқадами бўлиб турибди. Динамочилар учинчи турда Душанбенинг «Помир» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар ва тўпланган очколар сонини олтитага етказдилар.

«Помир» командасининг омади келмай турибди. Тожикистонлик дўстларимиз уч учрашувда атиги битта очко олишга муваффақ бўлдилар. Шу боисдан ҳам улар турнир охирида келмоқдалар.

ҚИНҒИР ЙЎЛ

ТЕРГОВЧИ ИШ КАБИНЕТИДАН

Тошкент чарм-пойафзал фабрикасида ревизия борарди. Кўпгина ҳужжатлар орасидан топилган «Қорасув» ишчи кооперациясига тегишли икки ҳужжат ревизорлар эътиборини ўзига жалб этди. Ҳужжатларда фабрикага келтирилган сут, сузма ва қаймоқ учун ишчи кооперациясига 12 минг сўм тўланиши керак бўлганлиги, лекин бухгалтерия бу тўловдан бош тортганлиги текширувчиларни таажжублантириб қўйди.

Ревизия вақтида корхона бухгалтери Н. Ф. Гузенная отпускада эди, бухгалтериянинг бошқа ходимлари эса ишчи кооперациясидан ҳеч қандай сут келмаганлигини тасдиқлардилар.

Ревизорлардан бири совхозга бориб, аҳвол билан танишди. Бу ердаги ҳужжатларга кўра, фабрика ишчи кооперациясига сут маҳсулотлари учун 117 минг сўм ўтказганлиги маълум бўлди.

Ревизия охирида министрлик ходимлари фабрика тўлаши лозим бўлмаган счётлар билан қизиқиб кўрганида отпускадан қайтган Гузеная уларни тўлаб қўйганлиги аниқланди. Шунинг учун ҳам бу масала бўйича ҳамма нарса силлиқдек бўлиб туюларди.

«Қорасув» ишчи кооперацияси счётларига пул тўлашда қандайдир мавҳумлик борлиги, ҳатто давлат мулкини ўғирлаш имкони мавжуд бўлган воқеа содир бўлганлигини тахмин қилиб, Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги ревизия материалларини «Қорасув» ишчи кооперацияси жойлашган территориядаги Калинин район прокуратурасига юборди. Бу ерда ана шу материаллар асосида жиноий иш қўзғалди.

Ёшгина терговчи ревизия актлари, фабрика ва ишчи кооперацияси ўртасидаги муносабатларни ўрганиб, уларнинг фаолиятида ҳеч қандай чалкашликни тополмади. Тергов ҳали бошланмасдан туриб, боши берк кўчага кириб қўяқолди.

Бу ҳақда область прокурори К. С. Галашкога маълум қилинди. У бу ишни область прокуратурасининг бош терговчиси Кўчқор Юсуповга топширди. Юсупов кўпгина чалкаш ишларни очишда маҳорат кўрсатган терговчи эди.

Тергов битта ҳужжатнинг ўзини турлича ўқиш мумкинлигини кўрсатди. Қ. Юсупов ревизия материаллари устида кўп ишлади ва жуда айёр жиноятчилар билан иш олиб боришга тўғри келишини тушунди. Лекин бу жиноятчилар кимлар?

Аввало, «Қорасув» ишчи кооперациясининг тайёрловчи ходими Х. Мусаевнинг кимлигини билиш керак эди. Чунки у гўё сут маҳсулотларини келтириб берган, фабрика бош бухгалтери Н. Ф. Гузенная эса счётларни қабул қилиб олган. Гузенная ревизия натижаларига тушунгач энди сир фош бўлишини билиб, ўзини ўзи ҳалок қилди.

Бу иш терговни яна анчагина мураккаблаштирди. Маълум вақтгача терговчи Мусаевни безовта қилмади. Мусаев эса ўзидан ҳавотир олиб, илгари сўроқ қилинган гувоҳлардан терговчи ўзи ҳақида нималар деганини билиш учун қизиқаверди. Лекин гувоҳлар Мусаевга ҳеч нарса демадилар. Чунки дастлабки тергов маълумотларини бировга айтиш жиноят эканлиги ҳақида терговчи уларни огоҳлантирган эди. Терговчи ишчи кооперацияси бухгалтериясида узоқ ўтириб алланималарни ўрганаётганлигидан Мусаев асабий ҳолатга тушиб қолди ва ишчи кооперациясидан бўшаб кетди. Лекин, бу вақтгача Кўчқор Юсупов Мусаевнинг шахсий ҳаёти ҳақида анчагина маълумотлар тўплаб, унинг характерини ўрганиб, тергов қилиш планларини тузиб қўйганди.

Фабрика ишчилари — гувоҳлар «Қорасув» совхози ишчи кооперациясидан корхонага ҳеч қачон сут маҳсулотлари келмаганлигини билдирдилар. Худди шу фурсатнинг ўзида терговчи ишчи кооперациясининг бухгалтериясида фабрика раҳбарлари имзо чеккан ишонч қоғозларини топди. Бу ҳужжатларда маҳсулот олувчи шахс сифатида фабрика штатида ҳисобланмаган Ш. нинг имзоси мавжудлиги билинди. Кадрлар бўлими ходимлари ҳақиқатдан ҳам 1968 йилгача ана шундай фамилияли ишчи бўлган, лекин у сут маҳсулотларини олишга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган дейишди.

Терговчида Мусаев мунтазам равишда социалистик мулкни ўғирлаш билан шуғулланиб келганлиги ҳақида материаллар йиғилиб қолганди. Мусаевни прокуратурага таклиф қилишди ва қисқа терговдан сўнг уни ҳибсга олиш тўғрисида ордер ёзилди. Дастлабки тергов вақтида Мусаев сут маҳсулотларини фабрика ходими Ш. орқали топширганлигини айтди.

— Унинг имзоси барча ҳужжатларда бор, — деди Мусаев.

— Сиз уч йил давомида сут, сузма ва қаймоқни Ш. га топширган экансиз, демак уни танишингиз керак. Хўш, унинг исми нима?

Мусаев бу саволга жавоб бера олмади. Ш. эса ҳужжатлар қалбакилигини тасдиқлади. Орадан сал ўтмай терговчи кабинетида бўйбасти бир хил бўлган тўрт киши ўтирар эди.

— Шулардан қайси бири Ш.?— сўради терговчи Мусаевдан.

— Бу ерда у йўқ, — деди Мусаев.

Терговчи Мусаевнинг Ш. тўғрисидаги белгиларини протоколда қайд қилгач, гражданин Ш. ни стол ёнига чақирди.

— Тўрт кишидан бири туриб терговчи ёнига келди. Ҳақиқатдан ҳам Мусаев Ш. ни ҳеч қачон кўрмаганлиги бу маълумотларни Гузеннаядан олганлиги маълум бўлди.

— Хўш, у ҳолда чарм-галантерея фабрикасига сут маҳсулотларини ким расмийлаштирган?

Ўзбекистон ССР юстиция министрлиги суд экспертизасига 30 ишонч қоғози юборилди. Орадан кўп вақт ўтмай, 26 ҳужжатдаги имзо фабрика директори ва бош бухгалтерники, Ш. нинг маҳсулотлар олганлиги ҳақидаги тилхатлар эса Мусаевнинг қўли билан қилинган, деган жавоб олинди. Қолган 4 ҳужжатда бош бухгалтер Гузеннаянинг асли имзоси турарди. Бош бухгалтер фабрика директорининг имзосини ҳам қалбакилаштирган. Ҳужжатлардаги штамп ва печатлар ҳеч ўзгаришсиз эди. Сабаби, улар Гузеннаяда сақланарди.

Шу вақтнинг ўзида Мусаевга накладнойлар ёздириб кўрилди ва бутун ҳужжатларни Мусаев тўлдирганлиги аниқланди. Энди Мусаев Гузенная билан биргаликда давлат ва кооператив маблағларини ўғирлаш билан шуғулланганликлари ҳар қандай шубҳадан холи эди. Фақат қандай қилиб ўғирланган? Ортиқча маҳсулотлар қаердан олинганлигини аниқлаш, уларга Гузенная қай йўсин билан пул тўлаганлигини билиш лозим бўларди.

Юсупов юзлаб ҳужжатларни синчиклаб ўрганди. Аста секин терговчи калаванинг учини топиш учун киришди.

Жиноят қуйидагича содир бўлган эди:

Мусаев сут топширувчилардан маҳсулотни қабул қилиб олгач, уларга квитанция ёзиб бериши, ишчи кооперацияси кассасида эса бу квитанция асосида пул тўланиши керак эди. Аммо, И. А. Расулов ва Д. Х. Мирзаевлар — кассирлар квитанцияга пул тўлаш ўрнига катта-катта суммадаги пулларни Мусаевнинг ўзига бераверганлар. У эса қабул қилинган сут учун ўзи билганча ҳақ тўлайверган. Натижада у турли ҳийлалар йўли билан давлат маблағини ўмара бошлади. Квитанцияда қабул қилинган сутнинг миқдори аниқ кўрсатилгани ҳолда ведомостларда бу кўрсаткичлар ошириб кўрсатилди.

Мусаевни фош этиш учун терговчи 2 минг 500 кишини тергов қилди, бу кишилар фамилиялари ведомостларда ёзилган эди. Бу ишда Тошкент Давлат университети юридик факультети студентлари ёрдам беришди. Университетни битириб чиққан юрист Турғун Сирожиддинов бошлиқ бир неча студентлар иш билан конкрет шуғулланишди. Улар ведомостда келтирилган фамилияларнинг бир қисми қалбаки эканлигини, граждaнлардан анчагинасининг Мусаевга топширган сут миқдори икки-уч баравар ошириб кўрсатилганлигини аниқладилар.

Худди шу йўл билан Мусаевда ортиқча сут маҳсулотлари пайдо бўлган. Сўнгра у Гузенная ёрдамида аслида «ортиқча бўлмаган маҳсулотлар»ни фабрика ҳисобига фактура ёзиш билан расмийлаштирган ва ўзлаштирилган пулнинг бир қисмини Гузеннаяга бериб турган.

Мусаевга бу ишда тўрт киши ёрдам берган. Улар га Мусаев ёнидан ойлик тўларди. Бу ҳам камлик қилгандек у ўз уйида сутни қайта ишлаб, қаймоқ, сузма, сарёғ тайёрлайдиган «цех» очди. Ундан олинган маҳсулотлар Мусаевдан ойлик олиб ишлайдиган сотувчилар орқали ларекларда бемалол сотилаверди. Мусаевнинг сурбетлиги шу даражагача етдики, у «уйимни цехга топшириб қўйибман», деб ишчи кооперациясига ҳам талаб қилди.

Терговчининг изчиллиги туфайли жиноятчи тўла фош қилинди. Айблов ҳукмида Мусаев 135 минг сўм давлат ва кооператив маблағини ўғирлаганлиги қайд қилинган. Тошкент область судининг К. Хожиматов раислик қилган суд коллегияси дастлабки терговлар материалларини чуқур ўрганиб, Мусаевнинг айбини кўрсатиб берди. Уни меҳнат тузатиш колониясининг оғир режимида ўташ учун 15 йил муддатга озодликдан маҳрум қилди. Мусаевнинг мулки, шу жумладан, иккита уйи мусодара қилинди. Чарм-галантерея фабрикасига ва «Қорасув» ишчи кооперациясига етказган зарари ундан ундириб олинади.

Ўзларининг бепарволиклари туфайли шундай жиноятнинг содир бўлишига йўл қўйган бошқа ходимлар ҳам қилмишларига яраша жазо олдилар.

С. НЕСТЕРОВИЧ.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти 26 апрель, жума куни ўтказилади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯ БЮРОСИ

СИЗНИ ОТПУСКАНГИЗДА АВТОБУСДА, ПОЕЗДДА, ТЕПЛОХОДДА ВА САМОЛЁТДА ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗ БЎЙЛАБ

САЁҲАТ ҚИЛИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қадимий рус шаҳарлари бўйича «Золотое кольцо» маршрутини маълум қиламиз: «МОСКВА — ВЛАДИМИР — СУЗДАЛЬ — ГУСЬ — ХРУСТАЛЬНИЙ — ИВАНОВО — КОСТРОМА — ЯРОСЛАВЛЬ — ПЕРЕСЛОВЛЬ — ЗЕЛЕССКИЙ — ЗАГОРСК — МОСКВА». Бу маршрут бўйича 15 майда саёҳатга жўнаш мумкин.

ПУТЕВКА НАРХИ — БОРИШ ВА КЕЛИШ ҲАҚИ, ОВҚАТ, ТУРАР ЖОЙ, ЭКСКУРСИЯ ХИЗМАТИ БИЛАН БИРГАЛИКДА 175 СЎМ.

Волга ва Енисей дарёларида 14—15 кунлик саёҳатлар уюштирилади.

«ГРУЗИЯ» ТЕПЛОХОДИДА: «ҚОЗОН — ВОЛГОГРАД— ҚОЗОН» маршрути бўйича;

«ДУНАЙ» ТЕПЛОХОДИДА: «РОСТОВ — ВОЛГОГРАД—РОСТОВ» маршрути бўйича;

«ПРОКОФЬЕВ» дизельэлектроходида: «КРАСНОЯРСК — ДУДИНКА — КРАСНОЯРСК» маршрути бўйича.

ПУТЕВКА НАРХИ — 208 СЎМДАН 309 СЎМГАЧА.

САМОЛЁТДА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИГАН САЁҲАТЛАРНИ ДИҚҚАТИНГИЗГА ҲАВОЛА ҚИЛАМИЗ.

«ТОШКЕНТ — ТБИЛИСИ — ЕРЕВАН — ТОШКЕНТ» маршрути бўйича — 1, 11, 21 июнда;

«ТОШКЕНТ — ОДЕССА — БЕЛЮОРОЛ — ДНЕСТРОВСКИЙ — ТОШКЕНТ» маршрути бўйича — 3, 12, 21, 30 май, 8, 17, 26 июнда;

«ТОШКЕНТ — КОСТРОМА — ТОШКЕНТ» маршрути бўйича — 19 май, 9, 30 июнда самолётлар жўнайди.

БЮРО ОТА-ОНАЛАРНИНГ ФАРЗАНДЛАРИ БИЛАН ДАМ ОЛИШЛАРИ УЧУН АЗОВ ДЕНГИЗИНИНГ ҚИРҒОҚЛАРИГА САЁҲАТ ТАШКИЛ ҚИЛДИ.

«ТОШКЕНТ — ПРИМОРСК — АХТАРСК — ТОШКЕНТ» маршрути бўйича 1 июлдан 20 июлгача, 21 июлдан 9 августгача, 10 дан 29 августгача саёҳат қилиш мумкин.

ПУТЕВКА НАРХИ: самолётда бориш ва қайтиш, овқат, турар жой ва экскурсия хизмати билан биргаликда катталар учун 220 сўм, 6—10 ёшли болалар учун 130 сўм.

БЮРОДА БУЛАРДАН ТАШҚАРИ СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ КИСЛОВОДСК, СОЧИ, ПИЦУНДА, АЛУПКА, КИЕВ, СУХУМИ, ПЯТИГОРСК ВА БОЛТИҚ БЎЙИ ШАҲАРЛАРИГА ПУТЕВКАЛАР МАВЖУД.

ПУТЁВКАЛАРНИ ОЛДИНДАН ОЛИБ ҚЎЙИНГ!

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-61, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй, телефон 32-09-72.

ТВ

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.00 Кўрсатувлар программаси. 12.05 Рангли телевидение. Эрталабки гимнастика машғулотлари. 12.20 Янгиликлар. 12.30 «Совет характери». Телевизион очерк. 13.00 Рангли телевидение. «Эски қалъа». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 2-3 серияларн. 14.55 Рангли телевидение. ВЛКСМ XVII съездида. 15.10 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. **Тошкент кўрсатади.** 17.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 17.35 «Старшеклассник» программаси. 18.10 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 18.25 Миллионлар ленинча университети. «Социалистик мусобақа ҳозирги босқичда». **Тошкент кўрсатади.** 18.55 Байрамолди вахтасида (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 19.20 Фан ва техника соҳасида 1974 йил Ленин мукофоти лауреатлари. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 19.50 Халқ контроли экрани. 20.20 информацион программаси. 20.50 Ўн минут музика. 20.30 «Ахборот» «Инсон меҳнати билан гўзал». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 21.10 Рангли телевидение. Ўзбекситон телевидениеси ва радиоси уйғур ансамблининг концерти. 21.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 11.30 «Приматлар отряди». Зоологиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Узоқ Шарқликлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.25 «Приматлар отряди». Зоологиядан ўқув кўрсатуви (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 16.35 Кўрсатувлар программаси. 16.40 Ҳужжатли фильмлар программаси. 17.25 Шахмат мактаби. 17.55 Ўқувчилар учун. «Ёш спортчига кенг майдон». **Тошкент кўрсатади.** 18.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». Телеочерк (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 18.55 Янгиликлар. 19.05 Рангли телевидение. ВЛКСМ XVII съездида. **Тошкент кўрсатади.** 19.20 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа. (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 19.50 Рангли телевидение. «Эски қалъа». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-5 серияларн. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Элга хизмат — олий ҳиммат» (ўзбек тилида). 22.30 Реклама. **Москва кўрсатади.** 22.45 Эфирда — «Молодость». «Оқ йўл». 00.15 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26|IV да **Кармен,** 27|IV да **Бир актли балетлар.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25|IV да **Ой тутилган тунда,** 26|IV да **Абу Райҳон Беруний,** 27|IV да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25|IV да **Қонли тўй,** 26|IV да **Севишганлар хиёбони,** 27|IV да **Ҳижрон.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва шаҳридаги «ПОИСК» цирк артистларининг гастроллари.**

КИНО

Бошсиз чавандоз — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Итальянликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», САНЪАТ САРОЙИ, «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Мультфильмлар тўплами — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КУКЧА» (кундуз ва кечқурун).

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР 63-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

БУ ТИРАЖ 1974 ЙИЛ 8 АПРЕЛДА БУХОРО ШАҲРИДА БЎЛИБ ЎТДИ.

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларида сақланган ютуқли омонат счётларининг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори — омонатнинг ўртача суммасига нисбатан процент ҳисобида	Счёт номерлари	Ютуқ миқдори — омонатнинг ўртача суммасига нисбатан процент ҳисобида
А-6	25	А-531	25
А-64	50	А-594	25
А-84	25	А-614	25
А-159	50	А-643	25
А-199	25	А-680	25
А-226	25	А-722	200
А-243	25	А-772	25
А-287	25	А-829	25
А-336	25	А-860	25
А-393	25	А-916	25
А-426	100	А-941	100
А-455	25	А-994	25
А-513	25		

Счётларининг сони 1000 дан ошган омонат кассаларида — биринчи мингда қайси номерлар ютган бўлса, қолган мингларда ҳам шу номерлар ютиб чиққандир. Масалан: счёт №№ А-1006, А-2006, А-3006 ва ҳоказо. А-1594, А-2594, А-3594 ва ҳоказо.

Тираж комиссиясининг раиси — Бухоро область ижроия комитети план комиссиясининг раиси

Ф. ЙЎЛДОШЕВ.

Комиссиянинг масъул секретари

Н. РАҲМОНҚУЛОВ.

Ўзбекистон КП Ўрта Чирчиқ район комитети, Тошкент қишлоқ хўжалик институти ва шу институтининг Киров номидаги ўқув-тажриба хўжалиги коллективлари ўқув-тажриба хўжалиги партия комитетининг секретари

ПАК-СЕ-ДИНнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—03416. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634. А—2482.